

VRYWARING

Hierdie verslag is 'n vertaalde weergawe van die Ouditkomitee verslag wat goedgekeur en onderteken is. Die gedeelde Ouditkomitee aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

Deel 3 – Verslag van die Auditkomitee

VERSLAG VAN DIE OUDITKOMITEE VAN DIE WES-KAAP PROVINSIALE REGERING OOR DIE ONDERWYSDEPARTEMENT (BEGROTINGSPOS 5) VIR DIE FINANSIEËLE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2009

1. Inleiding

Die Auditkomitee bied die verslag vir bogenoemde finansiële jaar geëindig op 31 Maart 2010 met genoëe aan.

2. Auditkomiteelede en bywoning

Die Auditkomitee bestaan uit die lede wat hieronder genoem word: Daar word verwag dat die komitee 'n minimum van VIER keer per jaar sal vergader ooreenkomsdig sy goedgekeurde opdrag. In die afgelope jaar is vier (4) vergaderings gehou:

15 Mei 2009

6 Julie 2009

13 Augustus 2009

23 Oktober 2009

Lid	Kommentaar	Aantal vergaderings bygewoon
Me B Daries		4
Prof E Calitz	Aangestel as komiteelid op 1 Januarie 2010 en daarna aangestel as voorsitter met onmiddellike inwerkingtreding	0
Mnr RG Nicholls	Voorsitter – kontrak het verstryk op 31 Julie 2009	2
Dr L Kathan		3
Mnr L Mdunyelwa	As komiteelid aangestel op 1 Oktober 2008 en aangestel as die interim voorsitter vanaf 1 Augustus 2009 tot 31 Desember 2009	4
Me P White		4

3. Auditkomitee se verantwoordelikheid

Die Auditkomitee rapporteer dat hulle die verantwoordelikhede nagekom het soos bepaal in artikel 38 (1) (a) van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999) en Tesourieregulasie 3.1.13, soos vereis.

Die Auditkomitee noem verder dat hulle ingevolge die 2008 Handves die gepaste opdrag as hulle Auditkomiteehandves aangeneem het en hulle sake gereël en verantwoordelikhede ingevolge hierdie Handves nagekom het.

4. Doeltreffendheid van interne kontrole

Die stelsel van interne beheer was nie doeltreffend vir die jaar onder oorskig nie. In sy 2008/09-verslag het die Komitee genoem dat die operasionele interne kontroleomgewing sekere betekenisvolle gebreke gehad het, wat in die finansiële jaar eindigend Maart 2010 uitgeskakel moes word. Belangrike veranderings in die bestuurstruktuur en die posbekleërs in bestuur in die Departement van Onderwys tydens die periode onder oorskig het die beheer onder druk geplaas, maar daar was alreeds tekens dat dieselfde veranderinge die grondslag gelê het vir belangrike verbeterings in die toekoms. Daar was teen die einde van die finansiële jaar hoogs verbeterde interaksie onder leierskap van die nuwe rekenkundige beampte, tussen die Auditkomitee en topbestuur.

Die Departement het gerapporteer dat 72% van die bevindings deur die Ouditeur-generaal hanteer is. Implementering was op koers ten opsigte van 'n verdere 11% van die bevindings en geen statusverslae is ontvang ten opsigte van die oorblywende 17% van die bevindings nie. Geeneen van die uitstaande kwessies was Bylae A-sake nie. Die Ouditeur-generaal het daarop gewys dat die aksieplanne geneig het om nie die kernoorsake aan te spreek wat onderliggend was aan die bevindings nie en die Interne Audit- en die Auditmoniteringspan is versoek om dit reg te stel. Die Ouditeur-generaal het ook aangedui dat hulle in staat was om op aspekte van interne audit se risiko-assessering te vertrou, maar nie op enige ander ouditeurswerk nie. Dit bepaal die toekomstige prestasie-evaluering van Interne Audit.

5. Die gehalte van monitering wat gedurende die jaar plaasvind en maandelikse of kwartaallikse verslae voorgelê ingevolge die WOFB en die Wet op die Verdeling van Inkomste

Daar is slegs gedeeltelik voldoen aan die vereistes van die WOFB en die Wet op die Verdeling van Inkomste wat maandelikse en kwartaallikse verslae betref. Hierdie verslae is nie gereeld aan die Auditkomitee voorgelê nie. Die meeste van die niefinansiële prestasieaanduiders in die onderwys het betrekking op skolastiese prestasie, waarvan die gegewens net jaarliks bekendgemaak word. Die kwartaallikse verslaglewering van finansiële bestuur was genoegsaam en het die bestuur van uitgawes binne die toegekende begroting vergemaklik.

6. Risikobestuursfunksie

Die Departement het 'n omvattende oorsig van sy risiko's onderneem en het die benadering tot risikobestuur ten opsigte van elk van sy begrotingsprogramme in sy strategiese plan vir die belastingjare 2010 – 2014 uiteengesit. 'n Aanbieding deur die Departementshoof voor die Auditkomitee is geskeduleer vir die volgende belastingjaar.

Die Komitee het sy besorgdheid oor die bedrogregister teenoor die Departement uitgespreek. Sommige gevalle was lank uitstaande en onopgeloste uitbestede gevalle is aangedui as gesluit.

7. Evaluering van finansiële state

Die Auditkomitee het:

- die geouditeerde finansiële state wat in die jaarverslag van die Ouditeur-generaal en die rekenpligtige beampie ingesluit moet word, hersien en bespreek;
- die Ouditeur-generaal se bestuursbrief en die bestuur se respons daarop in hersiening geneem; en
- betekenisvolle aanpassings wat uit die audit voorgekom het, in hersiening geneem.

Die Auditkomitee stem saam met en aanvaar die Ouditeur-generaal se gevolgtrekking oor die finansiële jaarstate en is van mening dat die geouditeerde finansiële state aanvaar kan word en saamgelees kan word met die verslag van die Ouditeur-generaal.

Die Departement word weereens gelukgewens met die verkryging van 'n ongekwalifiseerde opinie van die Ouditeur-generaal.

8. Interne Audit

Dit was die eerste volle jaar van die bedryf van die Interne Audit na die verandering van 'n uitbestede voorsieder na 'n inbestede voorsieder teen die einde van die 2008/09 finansiële jaar. In die jaar onder oorskou het die Interne Audit uitdagings ervaar ten opsigte van die kapasiteit en verandering van bestuur wat 'n impak gehad het op sy vermoë om sy plan uit te voer. 'n Aantal vaktures is slegs gevul teen die einde van 2009. As gevolg van opleiding en vaardighedeontwikkeling sal die personeelkomplement slegs ten volle operasioneel wees in die loop van 2010/11. Die gevolg is dat die goedgekeurde 2009/10 Interne Auditplan nie in sy geheel geïmplementeer kon word nie. Die komitee sal in die komende jare voortgaan om Interne Audit se vordering tot die bereiking van optimale kapasiteit te moniteer.

9. Prestasie-inligting

Die gevolgtrekking van die Ouditeur-generaal oor prestasie-inligting in 2008/09 het 'n paar verdere kwessies geïdentifiseer en die Departement is versoen om hieraan aandag te gee en aan die Auditkomitee verslag te doen. In die Departement se terugvoer aan die Auditkomitee oor die status van implementering van die Ouditeur-generaal se bevindings (sien Afdeling 4 hierbo) was daar 'n aanduiding dat alle aanbevelings ten opsigte van prestasie-inligting geïmplementeer is. In sy eksterne audit van voorafbepaalde doelwitte met betrekking tot die 2009/10 finansiële jaar het die Ouditeur-generaal verklaar dat daar geen sake was om te rapporteer nie.

10. Kommunikasie

Voor die huidige Departementshoof haar amp opgeneem het op 1 November 2009, was die enigste vorm van direkte kommunikasie wat die Auditkomitee met die Departement gehad het die bywoning van sekere TOPCO-vergaderings deur die voorsitter. Kommunikasie tussen die Departement en die Auditkomitee het sedertdien grootliks verbeter. Die Departementshoof het onderneem om Auditkomitee-vergaderings by te woon en om 'n vergadering te skeduleer (voor en/of na die Auditkomitee-vergaderings) met die voorsitter van die Auditkomitee.

11. Ander areas van besorgdheid

As 'n gevallestudie van stelsels en procedures op skoolvlak het 'n taakspan van die Auditkomitee besoek afgelê by 'n aantal swak-presterende skole, wat deur die Departement geselekteer is. Die bevindings is aan die Departement gerapporteer en het die volgende onthul:

- tekortkomings ten opsigte van veiligheid en Inkonsiekwente kommunikasie tussen die Hoofkantoor, distrikskantore en skole;
- 'n gebrek aan duidelikheid oor rolle en verantwoordelikhede tussen die Hoofkantoor, distrikskantore en skole; en
- tekortkomings ten opsigte van die ondersteuning wat van ander regeringsagents vereis is.

Hierdie kwessies is onder die aandag van die Departement gebring. 'n Respons word in die nuwe finansiële jaar verwag.

12. Ouditeur-generaal

Die Auditkomitee het met die Ouditeur-generaal vergader en bevestig dat daar geen onopgeloste kwessies was nie.

13. Samevatting

Die Auditkomitee merk op dat die nuwe bestuur in die Departement ernstig daaroor is om goeie korporatiewe beheer te verseker en doeltreffende interne kontrole en risikobestuur te vestig. Die uitdaging is om dit in aksie te stel. Sommige van die toetse of dit suksesvol was sal wees: die implementering van strategiese planne en interne kontroles, gegewe begrotingsbeperkings; die gehalte van interne auditondersoeke; die geloofwaardige en vroegtydige respons op interne en eksterne auditbevindings; en die interaksie met die onlangs-gesentraliseerde risikobestuur en interne auditfunksies in die Departement van die Premier.

Estian Calitz
Voorsitter van die Auditkomitee van die
Wes-Kaap Onderwysdepartement
11 Augustus 2010

Deel 4 – Jaarlikse Finansiële State

Inhoud	Bladsy
Verslag van die rekenpligtige beampte	1
Verslag van die Ouditeur-Generaal	7
Toewysingstaat	11
Aantekenige by die Toewysingstaat	21
Staat van Finansiële Prestasie	22
Staat van Finansiële Posisie	23
Staat van Verandering in Netto Bates	24
Kontantvloeistaat	25
Rekeningkundige beleid	26
Aantekeninge by die jaarlikse finansiële state	34
Onthullingsnotas by die finansiële state	43
Bylaes tot die jaarlikse finansiële state	52

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Verslag van die Rekenpligtige Beamppte aan die Uitvoerende Gesag en Proviniale Wetgewer van die Republiek van Suid-Afrika.

1. Algemene oorsig van die stand van finansiële sake

- 1.1 Die onderwys bly 'n belangrike fokusgebied vir die land se toekoms. Die finansiële krisis in die wêreld het ook 'n rol gespeel in hoedat die departement se finansies toebedeel is. Alhoewel die begroting vir die departement nie in die algemeen afgeneem het nie, was daar 'n verhoogde toebedeling vir die implementering van die spesifieke beroepsdispensasie en salarisverwante inflasietoename.

Nietemin was die departement in staat om met groot nasionale intervensieprogramme soos die nasionale skoolvoedingsprogram en PGOOO voort te gaan.

Die departement het 99.96% van die aangepaste begroting bestee, wat 'n verbetering oor die vorige jaar is. Die teiken wat die provinsiale tesourie gestel het, is dat die departement nie met 1% moet onder- of oorbestee nie. Die onderbesteding het op R59 miljoen neergekom.

Redes vir onderbesteding is soos volg.

- Infrastruktuur-onderbesteding was weens betrokkenheid by kapitale projekte. Daar was vertragings by 'n aantal kontrakte waar daar nie met konstruksiewerk begin kon word nie omdat persele onwettig beset was, omgewingsimpakstudies nie gedoen is nie, en tenderverkrygingsprosesse langer geneem het as wat verwag was.
- Daar moet gelet word op die feit dat hierdie verbonde projekte is, en dat versoek vir hernuwing tot die nasionale tesourie gerig is.

Virement:

Die provinsiale tesourie het die volgende viremente tussen hoofafdelings van die begroting goedgekeur:

Verskuiwing van R19 728 000 vanaf program 1 na program 4 weens diensvoorwaardes en beroepspezifieke dispensasie (BSD).

Verskuiwing van R11 958 000 vanaf program 2 na program 4 weens diensvoorwaardes en beroepspezifieke dispensasie (BSD).

Verskuiwing van R7 631 000 vanaf program 2 na program 4 weens die aankoop van skoolmeubels.

Verskuiwing van R1 108 000 vanaf program 2 na program 4 weens die uitbetaling van verlofgratifikasie.

Verskuiwing van R1 571 000 vanaf program 2 na program 5 weens diensvoorwaardes en beroepspezifieke dispensasie (BSD).

Verskuiwing van R4 684 000 vanaf program 7 na program 5 weens diensvoorwaardes en beroepspezifieke dispensasie (BSD).

Verskuiwing van R183 000 vanaf program 3 na program 5 weens die uitbetaling van verlofgratifikasie.

Verskuiwing van R202 000 vanaf program 3 na program 8 weens die vergoeding wat aan eksaminatore betaal is.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Verskuwing van R1 479 000 vanaf program 6 na program 8 weens die vergoeding wat aan eksaminatore betaal is.

Verskuwing van R8 185 000 vanaf program 7 na program 8 weens die vergoeding wat aan eksaminatore betaal is.

- 1.2 Enige ander materiële sake – klere en kaartjies vir Sokker Wêreldbeker.

Die departement het geen sodanige uitgawes aangegaan nie.

2. Diens deur die departement gelewer

- 2.1 Tariefbeleid

Die departement hef fooie vir eksamenverwante dienste soos die nasien van skrifte, versoeke vir kopieë van seniorcertifikate ens., waarvoor tariewe deur die Nasionale Departement van Basiese Onderwys vasgestel word.

- 2.2 Gratis dienste

Die departement het geen diens wat beduidende inkomste kon verdien het, gelewer nie .

- 2.3 Inventarisse

Die inventaris wat op jaareinde bestaan het, is saamgestel uit onvoltooide werk wat verband hou met konstruksiekontrakte. Onvoltooide werk word gedefinieer as daardie konstruksiekontrakte waarvoor dienste gelewer is. Daar nog moet egter nog retensiefondse betaal word, soos oorengekom is met die verskaffer op grond van kontraktuele verpligtinge. Die betrokke bedrag vir die verslagjaar is R56,6 miljoen.

3. Kapasiteitsbeperkings

Skole beleef uitdagings om personeel met toepaslike kwalifikasies vir sekere vakke soos wiskunde en wetenskap te vind. Die departement het 'n beursstelsel wat die uitdaging deels aanspreek. Die Nasionale Departement van Basiese Onderwys is egter ook besig om moontlike oplossings te ondersoek. Ondertussen bied die departement egter 'n program aan wat by 120 skole uitgesaai word om Graad 12-leerders met daardie kritieke vakke te help.

Die vakante poste in die hoofkantoor, veral in die transversale dissiplines soos Mensehulpbronbestuur, Verkrygingslynbestuur en Finansiële Rekeningkunde bly 'n uitdaging. Die opleiding van bestaande personeel en herevaluering van posvlakke is inisiatiewe wat onderneem word om probleme op te los. Daarby hersien ons egter ook bedryfprosesse op sekere gebiede.

4. Benutting van donateursgeld

Die departement het geen beduidende fondse van donateurs ontvang nie.

5. Handelsentiteite en openbare entiteite

Die departement het geen sodanige entiteite nie.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

6. Organisasies waaraan oordragbetalings gemaak is

In Bylae 1B van die jaarlikse finansiële state word 'n lys gegee van die entiteite waaraan oordragbetalings gemaak is. Die departement het ongeveer 1 900 instansies waaraan oordragbetalings gemaak word.

Oordragbetalings word gemaak aan opvoedkundige instansies in terme van die relevante wet van die parlement wat hulle reguleer. Oordragbetalings word byvoorbeeld aan gewone openbare skole gemaak vir norme en standaarde soos uiteengesit in terme van die Suid-Afrikaanse Skolewet., 1996, (Wet nr. 84 van 1996). Verwys asseblief na Bylae1B vir 'n meer gedetailleerde verduideliking vir elke tipe entiteit.

Die departement pas Artikel 38(i)(j) van die WBOF streng toe waar entiteite wat oordragbetalings ontvang moet bewys dat hulle die fondse bestee vir die doeleindes waarvoor dit bestem is. Hier moet die relevante entiteite 'n verklaring maak en 'n sertifikaat uitreik voordat die volgende oordragbetaling gemaak word. Dan is hulle ook in terme van die relevante wet wat op daardie entiteit van toepassing is, verantwoordelik vir die indiening van hul gevouditeerde finansiële state teen 'n sperdatum vir oorsig en nakoming. Die onderwysdistrikskantore gee spesiale aandag aan kapasiteitbou op skoolvlak en voorsien deurlopende ondersteuning. Hierdie proses word op 'n deurlopende basis gemoniteer.

7. Publieke private vennootskappe (PPP)

Die WKOD het nie by enige sodanige reëlings betrokke geraak nie.

8. Korporatiewe bestuursreëlings

Huidige tesourieregulasies bepaal dat 'n risiko-gebaseerde benadering tot 'n interne audit gevvolg moet word. Hierdie benadering stem ooreen met die King II-verslag.

'n Risikogebaseerde benadering vereis die dekking van alle beduidende risiko's, maar is nie daar toe beperk om op operasionele en strategiese risiko's te fokus nie.

Die strategiese en operasionele risiko-assesserings is afgehandel. Die nuut-gevestigde interne ouditeenhed het eers laat in die finansiële jaar met hul werk begin. Nogtans was die strategiese risiko altyd onder die aandag van senior bestuur.

Die departement het wel 'n auditkomitee wat uit onafhanklike lede bestaan. Dit is tans vir die sesde jaar in bedryf. Die komitee vergader gereeld en skakel deurlopend met senior bestuur. Die interne auditfunksie rapporteer direk aan die auditkomitee.

Die departement het 'n risiko-assesseringseenheid wat weens skaars vaardighede en interne vakature nie doeltreffend kon funksioneer nie. Een van die hooffunksies is om saam met die provinsiale tesourie 'n risiko-beleidsraamwerk te ontwikkel. Die risiko-beleid sal in 'n beleid vir die assessering van bedrog-risiko ontvou. Alhoewel laasgenoemde nie in plek is nie, het die departement 'n generiese bedrogvoorkomingsplan wat nie beduidend sou verskil indien 'n bedrog-risiko-assessering afgehandel sou word nie.

Senior bestuurslede moet jaarliks 'n verklaring van "geen botsende belang" voltooi en dit indien. Alle bodkomiteelede en alle personeel in verkrygingslynbestuur moet ook enige belangebotsings verklaar. Die departement vereis nou ook dat alle bieërs potensiële verhoudings met die werkgewer of werknemers verklaar. Die auditkomiteelede moet ook 'n verklaring van "geen botsende belang" indien.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Die veiligheid van leerders en opvoeders by skole is 'n groot uitdaging en die departement het 'n vennootskap gevorm met ander relevante provinsiale departemente om met hierdie kwessie te werk. Dit wil voorkom of daar wel vordering is m.b.t. programme wat die departement onderneem het om skole te beskerm.

9. Gestaakte aktiwiteite/aktiwiteite wat gestaak moet word

Geen

10. Nuwe/voorgestelde aktiwiteite

Geen

11. Batebestuur

Die WKOD het alle mylpale bereik soos uiteengesit in terme van die hervormings m.b.t. batebestuur. Die bateverifikasieproses word tweejaarlike gedoen om volgehoue verbetering te verseker. Alle bates is dus op die bateregister vasgelê en die toestand van elke bate is aangeteken.

12. Gebeure na die verslagdatum

Die Wes-Kaapse Regering het 'n moderniseringsproses van stapel gestuur. Die voltooiing van die proses het tot gevolg gehad dat funksies van die WKOD na die Departement van die Premier verskuif is. Die interne audit- en risiko-assesseringsfunksies is met ingang 1 April 2010 verskuif. Die gevvolglike begroting van R5,859 is derhalwe verskuif.

13. Prestasie-inligting

Daar word op 'n kwartaallikse basis van prestasie-inligting rekord gehou en dit word dan by die provinsiale tesourie ingedien.

In hoofsaak is die stelsels wat in plek is die Sentrale Onderwysbestuurinligtingstelsel (SOBIS) om leerderdata te voorsien, en PERSAL om personeelsfers en uitgawes te voorsien. Basiese Rekening-kundige Stelsel (BRS) word gebruik om data aangaande uitgawes te voorsien.

Die gehalteversekeringsdirektoraat is verantwoordelik vir die bekragtiging van die data wat vir inligting oor prestasie ingedien word. Dit is nodig om te verseker dat inligting oor prestasie akkuraat en volledig weerspieël word.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

14. SKOOR-resolusies

Verwysing na vorige ouditverslag en SKOOR- resolusies	Onderwerp	Bevindings oor vordering
SKOOR-verslag gedateer 31 Maart 2010	Die departement sal moontlik rekenskap moet gee van afskrywings in terme van beweerde vrugtelose en verkwistende uitgawes m.b.t. infrastruktuurprojekte. Die uiteindelike uitkoms van die saak kan nie nou bepaal word nie, en daar is geen voorsiening vir enige vrugtelose en verkwistende uitgawes gemaak wat mag voorkom nie. Die verlies weens die kansellasie van die konakte word as vrugtelose en verkwistende uitgawes beskou.	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings. Die departement het 'n nota in die finansiële state ingesluit dat 'n bedrag van R1,7 miljoen as moontlike vrugtelose en verkwistende uitgawes geïdentifiseer is, wat aan finalisering onderworpe is.
	Probleme is tydens die oudit ervaar i.v.m. vertragings of die onbeskikbaarheid van inligting. Dit duï op 'n situasie waar daar 'n gebrek is aan voortdurende monitering en toesig, sowel as 'n gebrek aan doeltreffende beheer rondom die beskikbaarheid van verwagte inligting. Beheer- en/of tenderdokumentasie sou misplaas kon gewees het en 'n betaling sou gemaak kon gewees het wat nie in lyn met die vereistes van die konakte of bodinligting of tenderdokumentasie is nie.	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings. Die departement het beheermaatreëls rondom die insamel van brondokumentasie geïmplementeer, wat ook op 'n maandelikse basis gemoniteer word.
	SKOOR-resolusies is nie wesenlik geïmplementeer nie. Indien korrektiewe optrede nie op SKOOR- resolusies volg nie sal foute en prakteke uit die verlede waarskynlik weer voorkom.	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings.
	Die ondersteunende dokumentasie vir die volgende prestasiemetings is nie vir volwassenes voorsien nie aangesien die eintlike uitset sonder ondersteunende dokumentasie aan die beampete gestuur word wat die prestasieverslag opstel. 'n Duidelike spoor van ondersteunende dokumentasie wat maklik beskikbaar en betyds voorsien is, is dus nie in plek nie. Gevolglik kon die prestasie- inligting wat in die jaarverslag onthul word, nie deur die skrywers bevestig word nie.	Die WKOD aanvaar die komitee se aanbevelings. Die dokumentasie is voorgelê en die saak word as afgehandel beskou.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE REKENPLIGTIGE BEAMPTE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

15. Vroeëre wysigings van auditverslae

Die Auditmoniteringspan (OMS) het seker gemaak dat korrekiewe optrede ten opsigte van die Ouditeur-generaal se aanbevelings plaasgevind het en het bystand en leiding aan die bestuurders ten opsigte van die implementering verskaf.

Die OMS het daarin geslaag om bestuurders te help om aan die aangeleenthede gelys onder Aanhangsel A en B van die Ouditeur-Generaal se bestuursverslag van 2008-09 aandag tye gee. Die OMS het dit reggekry deur aan die relevante hoofdirekteure opdrag te gee om aksieplanne saam te stel vir implementering en om die vordering daarvan op 'n maandelikse basis te moniteer.

Die Departement het 'n strategie ontwikkel om werk te maak van die kommer oor die kwalifikasies van opvoeders en die verwante vakke wat hulle onderrig. 'n Kwalifikasiedatabasis (KDB)-stelsel word tans ontwikkel vir die vaslegging van onderwyskwalifikasies en die uitrol daarvan na skole.

16. Vrystellings en afwykings ontvang vanaf die Nasionale Tesourie

Geen

17. Ander

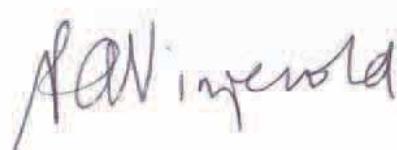
Geen

18. Infrastruktuurkwessies: Magqwaka-geval

Die verslag wat deur die hoof van die DTOW aangevra en deur 'n onafhanklike adviseur gelewer is, het standpunt ingeneem m.b.t. beweerde vrugtelose en verkwistende uitgawes op infrastruktuurprojekte vir skole. Die aanbevelings deur die adviseur aangaande besigheidsprosesse en -beheer is opgevolg, finale rekenings is opgestel, en die staatsprokureur het 'n mandaat gekry om waarborgte herroep. Die proses vorentoe is om enige vrugtelose en verkwistende uitgawes in te vorder en om te oorweeg om enige oninvorderbare nalatige en vermorsende uitgawes af te skryf. Die rekeningkundige optrede m.b.t. vrugtelose en verkwistende uitgawes is dat die transaksies slegs in die rekeningboeke aangeteken word nadat die oninvorderbare bedrag gekwantifiseer is. Enige afskrywing sal tegnies vir die rekening van die kliëntdepartement wees, aangesien die voorwaardes vir infrastruktuurlewering in terme van die Wet op Inkomsteverdeling geset is in die begroting van die kliëntdepartement, naamlik Onderwys. Bestuur het aangedui dat enige vrugtelose en verkwistende uitgawes slegs bepaal kan word nadat die finale rekening intern bekratig is. Die verwagte datum vir die finale rekeningproses is 31 Augustus 2010.

19. Goedkeuring

Die Jaarlikse Finansiële State soos op bladsye 11 tot 62 uiteengesit, is deur die Rekenpligtige Beampte goedgekeur.

PA VINJEVOLD
SUPERINTENDEN-GENERAAL
DATUM: 31 Mei 2010

VRYWARING

Hierdie ouditverslag is 'n vertaalde weergawe van die ouditverslag wat goedgekeur en onderteken is. Die Kantoor van die Ouditeur-generaal aanvaar geen verantwoordelikheid vir moontlike wanvertolkings gedurende die vertalingsproses nie.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL VAN DIE WES-KAAPSE PROVINSIALE PARLEMENT OOR DIE FINANSIELLE STATE VAN BEGROTINGSPOS Nr. 5: WES-KAAP ONDERWYSDEPARTEMENT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 MAART 2010

VERSLAG OOR DIE FINANSIELLE STATE

Inleiding

- Ek het die meegaande finansiële state van die Wes-Kaap Onderwysdepartement geoudit, wat bestaan uit die toewysingstaat, staat van finansiële posisie soos op 31 Maart 2009, die staat van finansiële prestasie, die staat van verandering in netto bates, en die kontantvloeistaat vir die jaar geëindig, en 'n opsomming van die beduidende rekeningkundige beleid en ander verduidelikende inligting soos uiteengesit op bladsye 11 tot 62.

Die rekenpligtige beampte se verantwoordelikheid vir die finansiële state

- Die rekenpligtige beampte is verantwoordelik vir die voorbereiding en billike aanbieding van hierdie finansiële state in ooreenstemming met die gemodifiseerde kontantbasis soos bepaal deur die Nasionale Tesourie en soos uiteengesit in rekeningkundige beleidnota 1.1 en op die wyse vereis deur die Wet op finansiële Bestuur, (Wet Nr. 1 van 1999 (WBOF) en die Wet op die Verdeling van Inkomste, 2008 (Wet Nr. 12 van 2009) (WVI). Hierdie verantwoordelikheid sluit die volgende in: die ontwerp, implementering en handhawing van interne beheer m.b.t. die opstel en billike voorlegging van finansiële state wat sonder wesenlike wanvoorstellings is, hetsy weens bedrog of foutering; die seleksie en toepassing van toepaslike rekenkundige beleid; en die maak van rekenkundige beramings wat onder die omstandighede redelik is.

Die Ouditeur-Generaal se verantwoordelikheid

- Soos vereis word deur artikel 188 van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika gelees saam met artikel 4 van die Openbare Ouditwet (Wet Nr. 25 van 2004) (OOW) en artikel 40(2) van die WBOF, is my verantwoordelikheid om 'n opinie uit te spreek oor hierdie finansiële state gebaseer op my oudit.
- Ek het my oudit uitgevoer in ooreenstemming met die Internasionale Standaarde oor Ouditering saamgelees met die Algemene Kennisgewing 1570 van 2009, uitgereik in die Staatskoerant 31057 van 27 November 2009. Daardie standaarde vereis dat ek voldoen aan die etiese vereistes, en die oudit beplan en uitvoer om redelike verskering te verkry dat die finansiële state sonder wesenlike wanvoorstellings is.
- 'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om ouditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die finansiële state. Die prosedures wat geselekteer word hang af van die ouditeur se oordeel, met inbegrip van die assessorering van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state of hetsy weens bedrog of foutering. Tydens die assessoringsproses oorweeg die ouditeur interne kontroles wat relevant is tot die entiteit se voorbereiding en billike aanbieding van die finansiële state om ouditprosedures te ontwerp wat toepaslik is in die omstandighede, maar nie vir die doel om 'n opinie uit te spreek oor die doeltreffendheid van die entiteit se interne kontroles nie. 'n Oudit sluit ook die evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid gebruik en die redelikheid van rekeningkundige beramings wat deur bestuur gemaak is, sowel as die evaluering van die oorhoofse aanbieding van die finansiële state.
- Ek glo dat die ouditbewyse wat ek verkry het genoegsaam en toepaslik is om 'n basis vir my ouditmening te verskaf.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Mening

7. Na my mening is die finansiële state in alle wesenlike aspekte 'n redelike weergawe van die finansiële posisie van die Wes-Kaapse Onderwysdepartement soos op 31 Maart 2008 en sy finansiële prestasie en kontantvloei vir die jaar geëindig, in ooreenstemming met die aangepaste kontantbasis van rekeningkunde soos bepaal deur die Nasionale Tesourie, soos uiteengesit in rekeningkundige beleidnota 1.1 en op die wyse soos vereis deur die WBOF en die WVF.

Beklemtoning van aangeleenthed

Ek vestig aandag op die aangeleenthed hieronder. My mening is nie weens hierdie aangeleenthed gewysig nie.

Rekeningkundige basis

8. Die Departement se beleid is om finansiële state voor te berei op die gemodifiseerde kontantbasis van rekeningkunde soos uiteengesit in rekeningkundige beleidnota 1.1 van die finansiële state.

Ander aangeleenthede

Ek vestig aandag op die aangeleenthed hieronder. My mening is nie weens hierdie aangeleenthed gewysig nie.

Ongeouditeerde aanvullende skedules

9. Die aanvullende inligting wat op bladsye 54 tot 62 uiteengesit word, vorm nie deel van die finansiële state nie en word as bykomstige inligting aangebied. Ek het nie hierdie skedules geoudit nie, en gevvolglik spreek ek nie menings daaroor uit nie.

VERSLAG OOR ANDER REGS- EN REGULATIEWE VEREISTES

10. Ingevolge die WOR van Suid-Afrika en Algemene Kennisgewing 1570 of 2009, uitgereik in die Staatskoerant Nr. 32758 van 27 November 2009, sluit ek hieronder my bevindings oor die verslag oor voorafbepaalde doelstellings in, in nakoming van WBOF, WVF en finansiële bestuur (interne kontrole).

Bevindings

Voorafbepaalde doelstellings

11. Geen aangeleenthede vir verslag

Nakoming van wette en regulasies

WVF

Nie-aanhang van wetgewing

Raamwerk vir MIV/VIGS-toekenning (onderwys in lewensvaardighede)

12. Ondanks die bepalings van Artikel 24 (1) (d) van die WVF was MIV/VIGS-ondersteuningsmateriaal vir leerders by sekere skole nie beskikbaar en/of versprei of gebruik nie.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

13. Ondanks die bepalings van Artikel 24 (1)(d) van die WVF het sekere skole nie 'n geïntegreerde MIV/VIGS-plan/beleid ontwikkel en aangeneem as deel van hul onderrigplan wat die behoeftes, etos en waardes van die skool en sy gemeenskap binne die raamwerk van provinsiale beleid weerspieël nie.

INTERNE KONTROLE

14. Ek het interne kontrole as relevant vir my oudit van finansiële state en die verslag oor nakoming van die WVF beskou, maar nie vir die uitspraak van 'n mening oor die doeltreffendheid van interne kontrole nie. Die aangeleenthede wat hieronder vermeld word, is beperk tot tekortkominge wat tydens die oudit geïdentifiseer is.

- Leierskap

Die toon m.b.t. die aanhang van interne kontrole word van bo bepaal, maar die rekeningpligtige beamppte evalueer nie of bestuur doeltreffende interne kontrole geïmplementeer het deur 'n begrip te ontwikkel vir hoedat senior-bestuur sy verantwoordelikhede nagekom het nie. Daar was twee gevalle van wesentlike nie-nakoming van die WVF m.b.t. 'n voorwaardelike MIV/VIGS-toekenning.

ANDER VERSLAE

Ondersoek

Lopende ondersoek

15. Gedurende Augustus is 'n ondersoek deur die Ouditeur-Generaal van Suid-Afrika (OGSA) uitgevoer in terme van 'n prestasie-oudit van entiteite wat met regeringswerknemers skakel en met departemente van die Wes-Kaapse Proviniale Administrasie sake doen. Ten tyde van hierdie verslag kon daar nie vasgestel word of enige verdere ondersoek deur die departement uitgevoer is nie.
16. Die Direktoraat: Die forensiese ondersoekeenheid het twee gevalle vir ondersoek en finalisering na die departement verwys. Hierdie aangeleenthede hou verband met 'n ondersoek om te bepaal of magsmisbruik en voorkeurverkryging m.b.t. Onderwysbiblioek- en Inligtingsdienste (OBID), en beweerde ongerymdhede m.b.t. leerdervervoer voorgekom het. Ten tyde van hierdie verslag kon nie vasgestel word of hierdie ondersoek gefinaliseer was nie.
17. Met betrekking tot paragraaf 18 van die rekeningpligtige beamppte se verslag oor die finansiële state, sal die departement moontlik rekenskap moet gee van afskrywings weens beweerde vrugtelose en verkwestende uitgawes in verband met infrastruktuurprojekte. Die uiteindelike uitkoms van die saak kan nie nou bepaal word nie, en daar is geen voorsiening gemaak vir enige vrugtelose en verkwestende uitgawes wat mag voorkom nie. Bestuur het aangedui dat enige vrugtelose en verkwestende uitgawes slegs bepaal kan word nadat die finale rekening intern bekratig is. Die verwagte datum vir die finale rekeningproses is 31 Augustus 2010.

Prestasie-oudits

18. Soos in paragraaf 15 hierbo gemeld, is 'n prestasie-oudit uitgevoer van entiteite wat met regeringswerknemers skakel en met departemente van die Wes-Kaapse Proviniale Administrasie sake doen. Die transaksies in die verslag dek die periode vanaf 1 April 2005 tot 31 Maart 2007, en die verslag is op 12 Junie 2009 ter tafel gelê.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

VERSLAG VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

19. 'n Prestasie-audit is op die departement se infrastruktuurleweringsproses uitgevoer. Die bestuursverslag het 19 projekte gedek wat R242 miljoen beloop het, en is op 30 November 2009 uitgereik.

Auditor - general

Kaapstad

31 Julie 2010

AUDITOR - GENERAL
SOUTH AFRICA

Auditing to build public confidence

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Toewysing per program									
Programme	2009/10							2008/09	
	Aangepaste toewysing R'000	Verskui wing van fondse R'000	Vire- ment R'000	Finale toewysing R'000	Werklike besteding R'000	Vari- ansie R'000	Besteding as % van finale toewysing %	Finale toewy- sing R'000	Werklike besteding R'000
1. Administrasie Lopende betaling) Oordragte en subsidies Betaling vir kapitale bates	369,442 41,453	(712) 447	(12,853) (1,334)	355,877 40,566	355,847 40,564	30 2	100.0 100.0	327,796 34,841	327,796 34,841
2. Openbare Gewone Skoolonderwys Lopende betaling) Oordragte en subsidies Betaling vir kapitale bates	24,871	265	(5,541)	19,595	19,194	401	98.0	30,892	30,892
3. Onafhanklike Skole Subsidies Oordragte en subsidies	7,877,324 554,517	34,565 (28,162)	(14,680) (7,588)	7,897,209 518,767	7,891,316 513,983	5,893 4,784	99.9 99.1	6,782,665 453,895	6,779,687 454,904
4. Openbare Spesiale Skoolonderwys Lopende betaling) Oordragte en subsidies Betaling vir kapitale bates	221,234	(6,403)	-	214,831	182,061	32,770	84.7	187,463	175,944
5. Verdere Onderwys en Opleiding Lopende betaling) Oordragte en subsidies	55,907	-	(385)	55,522	55,522	-	100.0	44,119	44,119
6. Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes Lopende betaling) Oordragte en subsidies	460,548 95,507	(2,200) 2,200	31,686 8,739	490,034 106,446	490,034 104,246	2,200	100.0 97.9	414,963 95,427	414,963 95,427
7. Vroeë-kind-ontwikkeling Lopende betaling) Oordragte en subsidies	29,743	-	-	29,743	29,324	419	98.6	-	-
8. Hulp- en Verwante Dienste Lopende betaling) Oordragte en subsidies Betaling vir kapitale bates	206,415 156,064	5 (5)	6,255 183	212,675 156,242	212,675 156,242	-	100.0 100.0	200,850 166,341	200,850 166,340
Totaal	10,663,812	-	-	10,663,812	10,613,313	50,499	99.5	9,206,088	9,192,478
Rekonsiliasie met staat van finansiële prestasie									
Voeg by									
Ontvangste deur die Departement					3,056				
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (totale inkomste)					10,666,868				
Werklike bedrae per staat van finansiële prestasie (uitgawes)					10,613,313				

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Ekonomiese klassifikasie	Toewysing per ekonomiese klassifikasie								
	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskuiwi ng van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewysing R'000	Werklike besteding R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewy-sing R'000	Werklike besteding R'000
Lopende betaling)									
Vergoeding van werknekmers	8,200,780	(12,312)	26,375	8,214,843	8,214,843	-	100.0	7,089,690	7,089,690
Goedere en dienste	1,003,438	19,592	(19,483)	1,003,547	993,624	9,923	99.0	816,018	813,020
Finansiële transaksies in bates en laste	3,508	5,981	-	9,489	9,489	-	100.0	5,657	5,657
Oordragte en subsidies									
Departementele agent-skappe en rekeninge	4,604	-	-	4,604	4,604	-	100.0	4,255	4,255
Instansies sonder winsbejag	1,123,555	(17,275)	(2,532)	1,103,748	1,096,762	6,986	99.4	1,016,187	1,017,195
Huishoudings	51,935	10,064	1,181	63,180	63,180	-	100.0	55,674	55,673
Betaling vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	242,602	-	-	242,602	209,413	33,189	86.3	170,674	162,455
Masjinerie en toerusting	19,993	(6,678)	(926)	12,389	11,988	401	96.8	37,257	33,857
Programmatuur en ander ontasbare bates	13,397	628	(4,615)	9,410	9,410	-	100.0	10,676	10,676
Totaal	10,663,812	-	-	10,663,812	10,613,313	50,499	99.5	9,206,088	9,192,478

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 1 – Administrasie
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aangepaste toewysing R'000	Verskuiwing van fondse R'000	Virement R'000	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000	Variansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
1.1 Kantoor van die LUR									
Lopende betaling	4,107	87	-	4,194	4,194	-	100.0	3,501	3,501
Oordragte en subsidies	-	-	-	-	-	-	-	12	12
1.2 Korporatiewe dienste									
Lopende betaling)	201,578	(1,569)	(9,563)	190,446	190,416	30	100.0	175,322	175,322
Oordragte en subsidies	17,758	1,246	-	19,004	19,004	-	100.0	19,277	19,277
1.3 Onderwysbestuur (OBIS)									
Betaling vir kapitale bates	12,690	(20)	(3,944)	8,726	8,325	401	95.4	19,660	19,660
Lopende betaling)	137,624	(335)	(1,787)	135,502	135,502	-	100.0	121,520	121,520
1.4 Mensehulpbronontwikkeling									
Oordragte en subsidies	13,932	(110)	(1,334)	12,488	12,486	2	100.0	8,159	8,159
Betaling vir kapitale bates	6,141	445	-	6,586	6,586	-	100.0	6,705	6,705
1.5 Onderwysbestuur-inligtingstelsel (OBIS)									
Lopende betaling)	13,400	2,455	-	15,855	15,855	-	100.0	17,056	17,056
Oordragte en subsidies	2,063	(2,039)	-	24	24	-	100.0	16	16
1.6 Finansiële dienste									
Betaling vir kapitale bates	165	(166)	-	(1)	(1)	-	100.0	6	6
Lopende betaling)	12,733	(1,350)	(1,503)	9,880	9,880	-	100.0	10,397	10,397
1.7 Instansies sonder winsbejag									
Oordragte en subsidies	7,700	1,350	-	9,050	9,050	-	100.0	7,377	7,377
Betaling vir kapitale bates	5,875	-	(1,597)	4,278	4,278	-	100.0	4,512	4,512
Totaal	435,766	-	(19,728)	416,038	415,605	433	99.9	393,529	393,529

Program 1 per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aangepaste toewysing R'000	Verskuiwing van fondse R'000	Virement R'000	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000	Variansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	228 926	5 796	(6 266)	228 456	228 456	-	100.0	192 440	192 440
Goedere en dienste	137 008	(12 489)	(6 587)	117 932	117 902	30	100.0	129 701	129 701
Finansiële transaksies in bates en laste	3 508	5 981	-	9 489	9 489	-	100.0	5 657	5 657
Oordragte en subsidies									
Instansies sonder winsbejag	39 679	(1 445)	(1 224)	37 010	37 008	2	100.0	31 059	31 059
Huishoudings	1 774	1 892	(110)	3 556	3 556	-	100.0	3 782	3 782
Betaling vir kapitale bates									
Masjinerie en toerusting	11 586	(352)	(926)	10 308	9 907	401	96.1	22 014	22 014
Programmatuur en ander ontasbare bates	13 285	617	(4 615)	9 287	9 287	-	100.0	8 876	8 876
Totaal	435 766	-	(19 728)	416 038	415 605	433	99.9	393 529	393 529

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 2 – Openbare Gewone Skoolonderwys
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aangepaste toewysing R'000	Verskuiwing van fondse R'000	Virement R'000	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000	Variansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
2.1 Openbare primêre skole Lopende betaling)	4,371,652	79,722	-	4,451,374	4,450,213	1,161	100.0	3,735,045	3,734,042
Oordragte en subsidies	321,943	1,955	-	323,898	319,114	4,784	98.5	283,953	283,953
Betaling vir kapitale bates	140,320	161	-	140,481	115,792	24,689	82.4	75,740	67,521
2.2 Openbare sekondêre skole Lopende betaling)	2,991,939	(67,114)	(13,956)	2,910,869	2,910,869	-	100.0	2,613,291	2,613,291
Oordragte en subsidies	183,550	(9,779)	-	173,771	173,771	-	100.0	161,779	162,788
Betaling vir kapitale bates	72,539	12	-	72,551	64,470	8,081	88.9	97,931	97,931
2.3 Professionele dienste: Lopende betaling)	368,782	8,991	-	377,773	373,041	4,732	98.7	326,556	326,556
Oordragte en subsidies	803	565	-	1,368	1,368	-	100.0	2,378	2,378
Betaling vir kapitale bates	4,989	(3,190)	-	1,799	1,799	-	100.0	10,174	10,174
2.4 Mensehulpbronontwikkeling Lopende betaling)	42,654	13,344	(724)	55,274	55,274	-	100.0	30,275	30,275
Oordragte en subsidies	36,161	(24,675)	(7,588)	3,898	3,898	-	100.0	22	22
Betaling vir kapitale bates	-	-	-	-	-	-	-	318	318
2.5 Nasionale Skoolvoedingprogram Lopende betaling)	102,297	(378)	-	101,919	101,919	-	100.0	77,498	75,523
Oordragte en subsidies	12,060	3,772	-	15,832	15,832	-	100.0	5,763	5,763
Betaling vir kapitale bates	3,386	(3,386)	-	-	-	-	-	3,300	-
Totaal	8,653,075	-	(22,268)	8,630,807	8,587,360	43,447	99.5	7,424,023	7,410,535

Program 2 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aangepaste toewysing R'000	Verskuiwing van fondse R'000	Virement R'000	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000	Variansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	7,189,403	(23,694)	(14,680)	7,151,029	7,151,029	-	100.0	6,164,427	6,164,427
Goedere en dienste	687,921	58,259	-	746,180	740,287	5,893	99.2	618,227	615,259
Oordragte en subsidies									
Instansies sonder winsbejag	537,476	(37,117)	(7,588)	492,771	487,987	4,784	99.0	435,170	436,179
Huishoudings	17,041	8,955	-	25,996	25,996	-	100.0	18,727	18,727
Betaling vir kapitale bates									
Geboue en ander vaste strukture	212,859	-	-	212,859	180,089	32,770	84.6	170,674	162,455
Masjinerie en toerusting	8,375	(6,403)	-	1,972	1,972	-	100.0	14,998	11,688
Programmatuur en ander ontafbare bates	-	-	-	-	-	-	-	1,800	1,800
Totaal	8,653,075	-	(22,268)	8,630,807	8,587,360	43,447	99.5	7,424,023	7,410,535

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per Program 3 – Onafhanklike Skole Subsidies
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklik uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
3.1 Primêre fase Oordragte en subsidies	23,865	(870)	(385)	22,610	22,610	-	100.0	19,500	19,500
3.2 Sekondêre fase Oordragte en subsidies	32,042	870	-	32,912	32,912	-	100.0	24,619	24,619
Totaal	55,907	-	(385)	55,522	55,522	-	100.0	44,119	44,119

Program 3 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Oordragte en subsidies Instansies sonder winsbejag	55,907	-	(385)	55,522	55,522	-	100.0	44,119	44,119
Totaal	55,907	-	(385)	55,522	55,522	-	100.0	44,119	44,119

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 4 – Openbare Gewone Skoolonderwys
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
4.1 Skole Lopende betaling)	460,548	(2,200)	31,686	490,034	490,034	-	100.0	414,963	414,963
Oordragte en subsidies	95,505	2,202	8,739	106,446	104,246	2,200	97.9	95,427	95,427
Betaling vir kapitale bates	29,743	-	-	29,743	29,324	419	98.6	-	-
4.2 Professionele dienste Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
4.3 Mensehulpbronontwikkeling Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
Totaal	585,798	-	40,425	626,223	623,604	2,619	99.6	510,390	510,390

Program 4 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings Vergoeding van werknemers	449,482	3,273	31,686	484,441	484,441	-	100.0	411,090	411,090
Goedere en dienste	11,066	(5,473)	-	5,593	5,593	-	100.0	3,873	3,873
Oordragte en subsidies Instansies sonder winsbejag	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Huishoudings	94,380	2,200	7,631	104,211	102,011	2,200	97.9	93,919	93,919
Betaling vir kapitale bates Geboue en ander vaste strukture	1,127	-	1,108	2,235	2,235	-	100.0	1,508	1,508
Geboue en ander vaste strukture	29,743	-	-	29,743	29,324	419	98.6	-	-
Totaal	585,798	-	40,425	626,223	623,604	2,619	99.6	510,390	510,390

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 5: Verdere Onderwys en Opleiding
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
5.1 Openbare instansies Lopende betaling)	206,415	5	6,255	212,675	212,675	-	100.0	200,850	200,850
Oordragte en subsidies	156,062	(3)	183	156,242	156,242	-	100.0	89,036	89,035
5.2 Professionele dienste Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
5.3 Mensehulpbronontwikkeling Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	77,305	77,305
Totaal	362,479	-	6,438	368,917	368,917	-	100.0	367,191	367,190

Program 5 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewysi ng R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings Vergoeding van werknemers	206,415	-	6,255	212,670	212,670	-	100.0	200,850	200,850
Goedere en dienste	-	5	-	5	5	-	100.0	-	-
Oordragte en subsidies Instansies sonder winsbejag	127,316	(328)	-	126,988	126,988	-	100.0	135,407	135,407
Huishoudings	28,748	323	183	29,254	29,254	-	100.0	30,934	30,933
Totaal	362,479	-	6,438	368,917	368,917	-	100.0	367,191	367,190

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 6 – Basiese Onderwys en Opleiding vir Volwassenes
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toe-wysing R'000	Werklike uithawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
6.1 Subsidies aan private sentrums Lopende betaling)	7,414	-	(513)	6,901	6,901	-	100.0	4,803	4,803
Oordragte en subsidies	23,542	-	(964)	22,578	22,578	-	100.0	22,035	22,035
6.2 Professionele dienste Oordragte en subsidies	1	-	(1)	-	-	-	-	-	-
6.3 Mensehulpbronontwikkeling Oordragte en subsidies	1	-	(1)	-	-	-	-	-	-
Totaal	30,958	-	(1,479)	29,479	29,479	-	100.0	26,838	26,838

Program 6 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	7,107	-	(486)	6,621	6,621	-	100.0	4,487	4,487
Goedere en dienste	307	-	(27)	280	280	-	100.0	316	316
Oordragte en subsidies									
Instansies sonder winsbejag	23,544	-	(966)	22,578	22,578	-	100.0	22,020	22,020
Huishoudings	-	-	-	-	-	-	-	15	15
Totaal	30,958	-	(1,479)	29,479	29,479	-	100.0	26,838	26,838

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 7 – Vroeë-kind-ontwikkeling
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewysi ng R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
7.1 Graad R in openbare skole									
Lopende betaling)	120,866	(19,070)	(12,869)	88,927	84,927	4,000	95.5	55,417	55,417
Oordragte en subsidies	77,673	11,902	-	89,575	89,575	-	100.0	81,929	81,928
7.2 Graad R in gemeenskap-sentrum									
Lopende betaling)	230	(93)	-	137	137	-	100.0	13	13
Oordragte en subsidies	37,869	7,863	-	45,732	45,732	-	100.0	34,455	34,455
7.3 Professionele dienste									
Oordragte en subsidies	1	(1)	-	-	-	-	-	-	-
7.4 Mensehulpbronontwikkeling									
Lopende betaling)	36,150	(1,882)	-	34,268	34,268	-	100.0	12,285	12,285
Oordragte en subsidies	32,700	1,281	-	33,981	33,981	-	100.0	44,650	44,650
Totaal	305,489	-	(12,869)	292,620	288,620	4,000	98.6	228,749	228,748

Program 7 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toe-wysing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	58,403	337	-	58,740	58,740	-	100.0	53,202	53,202
Goedere en dienste	98,843	21,382)	(12,869)	64,592	60,592	4,000	93.8	14,513	14,513
Oordragte en subsidies									
Instansies sonder winsbejag	147,063	22,091	-	169,154	169,154	-	100.0	160,896	160,895
Huishoudings	1,180	(1,046)	-	134	134	-	100.0	138	138
Totaal	305,489	-	(12,869)	292,620	288,620	4,000	98.6	228,749	228,748

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Besonderhede per program 8 – Hulp- en Verwante Dienste
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Besonderhede per subprogram	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskui-wing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewy-sing R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
8.1 Betalings aan SOOO									
Oordragte en subsidies	4,604	-	-	4,604	4,604	-	100.0	4,255	4,255
8.2 Voorwaardelike toekenningssprojekte									
Lopende betaling)	14,626	(25)	-	14,601	14,601	-	100.0	13,757	13,727
Betaling vir kapitale bates	-	25	-	25	25	-	100.0	90	-
8.3 Eksterne eksamens									
Lopende betaling)	91,011	888	9,866	101,765	101,765	-	100.0	87,614	87,614
Oordragte en subsidies	65	(60)	-	5	5	-	100.0	96	96
Betaling vir kapitale bates	144	-	-	144	144	-	100.0	155	155
8.4 Onderwysopleiding									
Oordragte en subsidies	2,000	-	-	2,000	2,000	-	100.0	-	-
8.5 iKapa Elihlumayo									
Lopende betaling)	23,700	1,785	-	25,485	25,485	-	100.0	11,211	11,211
Oordragte en subsidies	98,190	(2,676)	-	95,514	95,514	-	100.0	94,071	94,071
Betaling vir kapitale bates	-	63	-	63	63	-	100.0	-	-
Totaal	234,340	-	9,866	244,206	244,206	-	100.0	211,249	211,129

Program 8 Per ekonomiese klassifikasie	2009/10							2008/09	
	Aange-paste toe-wysing R'000	Verskuiwing van fondse R'000	Vire-ment R'000	Finale toewysi ng R'000	Werklike uitgawes R'000	Vari-ansie R'000	Uitgawes as % van finale toewysing %	Finale toewysing R'000	Werklike uitgawes R'000
Lopende betalings									
Vergoeding van werknemers	61,044	1,976	9,866	72,886	72,886	-	100.0	63,194	63,194
Goedere en dienste	68,293	672	-	68,965	68,965	-	100.0	49,388	49,358
Oordragte en subsidies									
Departementele agentskappe en rekeninge	4,604	-	-	4,604	4,604	-	100.0	4,255	4,255
Instansies sonder winsbejag	98,190	(2,676)	-	95,514	95,514	-	100.0	93,597	93,597
Huishoudings	2,065	(60)	-	2,005	2,005	-	100.0	570	570
Betaling vir kapitale bates									
Masjinerie en toerusting	32	77	-	109	109	-	100.0	245	155
Programmatuur en ander ontafbare bates	112	11	-	123	123	-	100.0	-	-
Totaal	234,340	-	9,866	244,206	244,206	-	100.0	211,249	211,129

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE TOEWYSINGSTAAT
vir die jaar geeindig 31 Maart 2010**

1. Besonderhede van oordragte en subsidies ingevolge die Wet op Toewysing (na virement):
Besonderhede van hierdie transaksies kan gesien word in die nota oor oordragte en subsidies, onthullingsnotas. en Bylae 1 (A-C) van die jaarlikse finansiële state.
2. Besonderhede van spesifieke en eksklusieve toewysingsbedrae waarvoor gestem is (na virement):
Besonderhede van hierdie transaksies kan gesien word in nota 1 (Jaarlikse Toewysing) tot die jaarlikse finansiële state.
3. Besonderhede oor finansiële transaksies in bates en laste
Besonderhede van hierdie transaksies kan gesien word in nota 5 (Jaarlikse Toewysing) tot die jaarlikse finansiële state.
4. Verduidelikings van materiële variansie van bedrae waарoor gestem is (na virement):

4.1	Per program	Finale	Werklike	Variansie	Variansie as 'n %
		toewysing	uitgawes	R'000	van finale
		R'000	R'000	R'000	%
	Administrasie	416,038	415,605	433	0%
	Openbare gewone skoolonderwys	8,630,807	8,587,360	43,447	1%
	Onafhanklike skole-subsidies	55,522	55,522	-	0%
	Openbare spesiale skoolonderwys	626,223	623,604	2,619	0%
	Verdere onderwys en opleiding	368,917	368,917	-	0%
	Basiese onderwys en opleiding vir volwassenes	29,479	29,479	-	0%
	Vroeë-kind-ontwikkeling	292,620	288,620	4,000	1%
	Hulp- en verwante dienste	244,206	244,206	-	0%

Die onderbesteding op openbare gewone skoolonderwys is hoofsaaklik weens infrastruktuurprojekte waarmee gedurende die finansiële jaar begin is en wat bedoel is om binne die volgende finansiële jaar voltooi te word. Die besparing op vroeë-kind-ontwikkeling is weens konstruksievertragings vir bykomstige klaskamers vir Graad 3 by openbare gewone skole.

4.2	Per ekonomiese klassifikasie	Finale	Werklike	Variansie	Variansie as 'n % van finale
		toewysing	uitgawes	R'000	finale
		R'000	R'000	R'000	%
	Lopende uitgawes				
	Vergoeding van werknemers	8,214,843	8,214,843	-	0%
	Goedere en dienste	1,003,547	993,624	9,923	1%
	Finansiële transaksies in bates en laste	9,489	9,489	-	0%
	Oordragte en subsidies				
	Departementele agentskappe en rekeninge	4,604	4,604	-	0%
	Instansies sonder winsbejag	1,103,748	1,096,762	6,986	1%
	Huishoudings	63,180	63,180	-	0%
	Betaling vir kapitale bates				
	Geboue en ander vaste strukture	242,602	209,413	33,189	14%
	Masjinerie en toerusting	12,389	11,988	401	3%
	Programmatuur en ander ontasbare bates	9,410	9,410	-	0%

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**STAAT VAN FINANSIELLE PRESTASIE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
INKOMSTE			
Jaarlikse toewysing	1	10,663,812	9,206,088
Departementele inkomste	2	3,056	-
TOTALE INKOMSTE		<u>10,666,868</u>	<u>9,206,088</u>
UITGAWES			
Lopende uitgawes			
Vergoeding van werknemers	3	8,214,843	7,089,690
Goedere en dienste	4	993,624	813,020
Finansiële transaksies in bates en laste	5	9,489	5,657
Totale lopende uitgawes		9,217,956	7,908,367
Oordragte en subsidies		1,164,546	1,077,123
Oordragte en subsidies	6	1,164,546	1,077,123
Uitgawes vir kapitale bates			
Tasbare kapitale bates	7	221,401	196,312
Programmatuur en ander ontasbare bates	7	9,410	10,676
Totale uitgawes vir kapitale bates		230,811	206,988
TOTALE UITGAWES		<u>10,613,313</u>	<u>9,192,478</u>
SURPLUS VIR DIE JAAR		<u>53,555</u>	<u>13,610</u>
Rekonsiliasie van netto surplus vir die jaar			
Begrote fondse		50,499	13,610
Jaarlikse toewysing		10,663,812	9,206,088
Departementele inkomste	14	3,056	-
SURPLUS VIR DIE JAAR		<u>53,555</u>	<u>13,610</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**STAAT VAN FINANSIELLE POSISIE
soos op 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
BATES			
Bedryfsbates		109,498	92,052
Kontant en kontantekwivalente	8	16,596	17,220
Voorbetalings en voorskotte	10	3,274	53
Ontvangbare rekeninge	11	89,628	74,779
Nie-lopende bates		13,471	13,324
Beleggings	12	13,471	12,506
Ander finansiële bates	9	-	818
TOTALE BATES		122,969	105,376
LASTE			
Bedryfslaste		72,015	55,324
Begrote fondse wat by die inkomstefonds ingelewer moet word	13	50,498	13,657
Begrote fondse wat by die reserwefonds ingelewer moet word	14	1,493	6,194
Bankoortrekking	15	13,838	5,491
Bedrae betaalbaar	16	6,186	29,982
TOTALE LASTE		72,015	55,324
NETTO BATES		50,954	50,052
Verteenwoordig deur:			
Kapitalisasielereserve		13,471	12,506
Verhaalbare inkomste		37,483	37,546
TOTAAL		50,954	50,052

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**STAAT VAN VERANDERING IN NETTO BATES
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
Kapitalisasiereserve			
Openingsaldo		12,506	11,191
Oordragte:			
Beweging in operasionele fondse		965	1,315
Eindsaldo		<u>13,471</u>	<u>12,506</u>
Verhaalbare inkomste			
Openingsaldo		37,546	35,440
Oorplasings		(63)	2,106
Ingevorderde skulde (in departementele ontvangste ingesluit)		<u>(63)</u>	<u>-</u>
Debitering		-	2,106
Eindsaldo		<u>37,483</u>	<u>37,546</u>
Totaal		<u><u>50,954</u></u>	<u><u>50,052</u></u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**KONTANTVLOEISTAAT
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
KONTANTVLOEI VANAF BEDRYFSAKTIWITEITE			
Ontvangstes		10,690,559	9,228,633
Jaarlikse toegewysde fondse ontvang	1.1	10,663,812	9,206,088
Departementele inkomste ontvang	2	26,747	22,545
Netto toename in bedryfskapitaal		(41,866)	13,421
By inkomstefonds ingelewer		(45,106)	(104,637)
Lopende betalings		(9,217,956)	(7,908,367)
Oordragte en subsidies betaal		(1,164,546)	(1,077,123)
Netto beskikbare kontantvloei vanaf bedryfsaktiwiteite	17	<u>221,085</u>	<u>151,927</u>
KONTANTVLOEI VANAF BELEGGINGSAKTIWITEITE			
Betaling vir kapitale bates	7	(230,811)	(206,988)
Toename in beleggings		(965)	(1,316)
Afname in ander finansiële bates		818	-
Netto kontantvloei vanaf beleggingsaktiwiteite		<u>(230,958)</u>	<u>(208,304)</u>
KONTANTVLOEI VANAF FINANSIERINGSAKTIWITEITE			
Toename in netto bates		902	3,421
Netto kontantvloei vanaf finansieringsaktiwiteite		<u>902</u>	<u>3,421</u>
Netto afname in kontant en kontantekwivalente		(8,971)	(52,956)
Kontant en kontantekwivalente aan begin van tydperk		11,729	64,685
Kontant en kontantekwivalente aan einde van tydperk	18	<u>2,758</u>	<u>11,729</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Die Finansiële State is voorberei in ooreenstemming met die volgende beleide, wat konsekwent toegepas is in alle wesenlike aspekte, tensy anders vermeld. Waar egter gepas en betekenisvol, is addisionele inligting verskaf om die bruikbaarheid van die finansiële state te verhoog en te voldoen aan die statutêre vereistes van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, Wet 1 van 1999 (soos gewysig deur Wet 29 van 1999), en die Tesourieregulasies wat uitgereik is ingevolge die Wet en die Wet op die Verdeling van Inkomste, Wet 12 van 2006.

1. Aanbieding van die Finansiële State

1.1 Grondslag van voorbereiding

Die Finansiële State is voorberei op 'n gewysigde kontantboekhoudinggrondslag, tensy anders vermeld. Die gewysigde kontantgrondslag maak die kontantboekhouding uit wat aangevul is met die bykomstige onthullingsitems. Onder die kontantboekhoudinggrondslag word transaksies en ander gebeurtenisse erken wanneer kontant ontvang of betaal word.

1.2 Muntstelsel

Alle bedrae is aangebied in die muntstelsel van die Suid-Afrikaanse Rand (R) wat ook die funksionele muntstelsel van die Departement is.

1.3 Afronding

Tensy anders vermeld, is al die finansiële syfers afgerond tot die naaste eenduisend Rand (R'000).

1.4 Vergelykende syfers

Die vergelykende syfers vir die vorige periode is in die huidige jaar se finansiële state aangebied. Waar nodig is syfers wat in die vorige finansiële state ingesluit is herklassifiseer om seker te maak dat die formaat waarin die inligting aangebied word ooreenstem met die formaat van die huidige jaar se finansiële state.

1.5 Vergelykende syfers - Toewysingstaat

'n Vergelyking tussen werklike bedrae en finale bewilliging per belangrike klassifikasie van uitgawe word by die toewysingstaat ingesluit .

2. Inkomste

2.1 Toegewysde fondse

Toegewysde fondse bestaan uit departementele bewilligings sowel as direkte debiete teen die inkomstefonds (d.w.s. statutêre toewysing).

Toegewysde fondse word in die finansiële rekords erken op die datum waarop die toewysing van krag word. Wysigings wat ingevolge die aanpassingsbegrotingsproses gemaak is, word in die finansiële rekords erken op die datum dat die wysigings van krag word.

Totaal van toegewysde fondse word in die staat van finansiële prestasie weergegee.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Onbestede toegewysde fondse word aan die provinsiale inkomstefonds afgestaan. Bedrae wat aan die einde van die finansiële jaar aan die provinsiale inkomstefonds verskuldig is, word in die Staat van Finansiële Posisie erken.

2.2 Departementele inkomste

Alle departementele inkomste word in die staat van finansiële posisie erken wanneer dit ontvang word, en word daarna op die provinsiale inkomstefonds inbetaal, tensy anders vermeld.

Bedrae wat aan die provinsiale inkomstefonds verskuldig is, word as 'n betaalbare rekening in die staat van finansiële posisie erken.

Vanaf die laaste ontvangsdatum tot die einde van die verslagtermyn word geen aanwas vir die ontvangbare bedrag gemaak nie. Hierdie bedrae word egter in die onthullingsnota tot die jaarlikse finansiële state onthul.

2.3 Direkte skatkisontvangste/-betalings

Alle direkte skatkisontvangste word in die staat van finansiële prestasie erken wanneer die kontant ontvang word, en word daarna op die provinsiale inkomstefonds inbetaal, tensy anders vermeld.

Alle direkte skatkisbetalings word in die Staat van Finansiële Prestasie erken wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Enige bedrag wat aan die einde van die finansiële jaar aan die provinsiale inkomstefonds verskuldig is, word in die staat van finansiële posisie erken.

2.4 Hulpfondse

Hulpfondse word as inkomste erken wanneer dit ontvang word.

Alle in natura hulpfondse word op die ontvangsdatum teen redelike waarde in die bylaes tot die jaarlikse finansiële state onthul.

Die kontantbetalings wat deur die jaar ten opsigte van plaaslike en buitelandse hulpfondsprojekte gemaak is, word as uitgawes in die staat van finansiële prestasie erken wanneer bekragtiging vir betalings op die stelsel geskied (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Die waarde van die bystand wat voor die ontvangs van die fondse bestee is, word as 'n ontvangbare in die staat van finansiële posisie erken.

Onbehoorlik gespandeerde bedrae wat plaaslike en buitelandse hulp gebruik, en enige ongebruikte bedrae word as betaalbare rekenings in die staat van finansiële posisie erken.

Alle CARA-fondse ontvang, moet as inkomste opgeteken word wanneer fondse ontvang word. Die kontantbetalings wat deur die jaar ten opsigte van CARA-projekte gemaak is, word as uitgawes in die staat van finansiële prestasie erken wanneer bekragtiging vir betalings op die stelsel geskied (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Onbehoorlik gespandeerde bedrae wat plaaslike en buitelandse hulp gebruik, en enige ongebruikte bedrae word as betaalbare rekenings in die staat van finansiële posisie erken. Enige onbestede bedrae word na teruggehoue fondse oorgedra aangesien hulle nie aan die inkomstefonds afgestaan word nie.

3. Uitgawes

3.1 Vergoeding van werknemers

3.1.1 Korttermyn werknemervoordele

Die korttermyn werknemervoordele word in die staat van finansiële prestasie as onkoste gehanteer wanneer finansiële magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Korttermyn werknemervoordele wat aanleiding gee tot 'n huidigeregs- of konstruktiewe verpligting word in die onthullingsnotas van die finansiële state openbaar. Hierdie bedrae moet nie in die staat van finansiële prestasie of posisie erken word nie.

Wanneer 'n werknemer meer as 50% van sy/haar tyd aan 'n projek bestee, word werknemerskoste tot die koste van die kapitale projek gekapitaliseer. Hierdie betalings vorm deel van die uitgawes vir kapitale bates in die staat van finansiële prestasie.

3.1.2 Na-aftrede-voordele

Werkgewerbydraes (d.w.s. sosiale bydraes) word in die staat van finansiële prestasie as onkoste gehanteer wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Geen voorsiening is vir aftreevoordele in die finansiële state van die departement gemaak nie. Enige potensiële verpligtings word in die finansiële state van die nasionale reserwefonds geopenbaar, en nie in die finansiële state van die werkgewerdepartement nie.

Sosiale bydraes (soos mediese bystand) wat die departement vir sekere van sy gewese werknemers maak, word in die staat van finansiële prestasie as oordragte aan huishoudings geklassifiseer.

3.1.3 Diensbeëindigingsvoordele

Diensbeëindigingsvoordele soos skeidingspakkette word as uitgawes erken in die staat van finansiële prestasie as 'n oordrag (aan huishoudings) wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel aangebring word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

3.1.4 Ander langtermyn werknemervoordele

Ander langtermyn werknemervoordele (soos opgehoopde verlof) word erken as uitgawes in die Staat van Finansiële Prestasie as 'n oordrag (aan huishoudings) wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel aangebring word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Langtermyn werknemervoordele wat aanleiding gee tot 'n huidigeregs- of konstruktiewe verpligting word openbaar in die onthullingsnotas van die finansiële state.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

3.2 Goedere en dienste

Betalings gemaak vir goedere en/of dienste word as uitgawes in die staat van finansiële prestasie erken wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

Die uitgawe word as kapitaal geklassifiseer indien die goedere en dienste vir 'n kapitale projek verkry was, of indien die totale aankoopprys die kapitalisasiedrumpel (tans R5,000) oorskry.

3.3 Rente en huurgeld op grond

Betalings gemaak vir rente of huurgeld word as uitgawes in die staat van finansiële prestasie erken wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar). Hierdie item sluit nie huurgeld vir die gebruik van geboue of ander vaste strukture in nie. Indien dit nie moontlik is om te onderskei tussen betaling vir die gebruik van grond en die gevestigde strukture daarop nie, moet die hele bedrag onder goedere en dienste weergegee word.

3.4 Finansiële transaksies in bates en laste

Skuld word afgeskryf indien dit as onverhaalbaar geïdentifiseer is. Afgeskrewe skuld word beperk tot die besparing op en/of onderbesteding van toegewysde fondse. Die afskrywing vind plaas teen jaareindes of wanneer geld beskikbaar is. Geen voorsiening word vir onverhaalbare bedrae gemaak nie, maar 'n raming word in die onthullingsnotas by die bedrae in die finansiële state ingesluit.

Alle ander verliese word erken wanneer magtiging vir die erkenning daarvan verleen is.

3.5 Oordragte en subsidies

Oordragte en subsidies word as uitgawes erken wanneer finale magtiging vir betaling op die stelsel gegee word (teen nie later nie as 31 Maart van elke jaar).

3.6 Ongemagtigde besteding

Wanneer dit bevestig word, word ongemagtigde besteding erken as 'n bate in die staat van finansiële posisie totdat die uitgawe óf deur die betrokke gesag gemagtig word, teruggekry word van die betrokke persoon, of as onverhaalbaar in die staat van finansiële prestasie afgeskryf word .

Ongemagtigde uitgawe wat met befondsing goedgekeur is, word in die staat van finansiële prestasie de- erken wanneer die ongemagtigde uitgawe goedgekeur is en die betrokke fondse ontvang is.

Waar die bedrag sonder fondse goedgekeur is, word dit as uitgawe erken in die Staat van Finansiële Prestasie op die datum van goedkeuring.

3.7 Vrugtelose en verkwistende uitgawes

Vrugtelose en verkwistende uitgawe word as uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken na gelang van aard van die betaling en nie as 'n aparte lynitem op die sigstaat nie. Indien die uitgawe verhaalbaar is, word dit as 'n bate beskou tot dit verhaal is van die verantwoordelike persoon of as onverhaalbaar in die staat van finansiële prestasie afgeskryf is .

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

3.8 Onreëlmatige uitgawes

Onreëlmatige uitgawe word as uitgawe in die staat van finansiële prestasie erken. Indien die uitgawe nie deur die betrokke gesag gekondoneer word nie, word dit as 'n bate beskou totdat dit verhaal is of as onverhaalbaar afgeskryf is.

4. Bates

4.1 Kontant en kontantekwivalente

Kontant en kontant- ekwivalente word in die staat van finansiële posisie teen kosprys gedra.

Bankoortrekings word apart op die sigstaat van finansiële posisie getoon.

Vir die doeleindes van die kontantvloeistaat bestaan kontantekwivalente uit kontant voorhande, deposito's gehou, ander hoogs likiede korttermynbeleggings, en bankoortrekings.

4.2 Ander finansiële bates

Ander finansiële bates word in die staat van finansiële posisie teen kosprys gedra.

4.3 Voorbetalings en voorskotte

Bedrae wat vooruitbetaal of voorgeskiet is, word op die staat van finansiële posisie erken wanneer die betalings gemaak word en waar die goedere en dienste nie teen die einde van die jaar ontvang is nie.

Vooruitbetalings en voorskotte wat aan die einde van die jaar uitstaande is, word teen kosprys op die staat van finansiële posisie geplaas.

4.4 Ontvangbare rekenings

Ontvangbare rekenings wat ingesluit is op die staat van finansiële posisie ontstaan uit kontantbetalings wat gemaak is en verhaalbaar is van 'n ander party of uit die verkoop van goedere of die lewer van dienste.

Uitstaande ontvangbare rekenings word teen jaareinde op die staat van finansiële posisie teen kosprys plus opgelope rente gedra.

Bedrae wat potensieel onverhaalbaar is, word in die onthullingsnotas ingesluit.

4.5 Beleggings

Gekapitaliseerde beleggings word op die staat van finansiële posisie teen kosprys aangedui.

Beleggings word vir 'n verminderingsverlies getoets wanneer gebeurtenisse of veranderinge in omstandighede aandui dat die belegging mag verswak het. Enige verswakkingsverlies word in die onthullingsnotas aangedui.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

4.6 Inventaris

Inventarisse wat vir erkenning kwalificeer, moet aanvanklik teen kosprys weerspieël word. Waar inventarisse teen geen koste nie, of vir 'n nominale kostebetrag bekom is, sal hul koste hul billike waarde wees op die datum waarop hulle bekom is.

Alle inventarisitems word aan die einde van die jaar weerspieël deur die geweegde gemiddelde koste of EIEU-kosteformule te gebruik.

4.7 Kapitale bates

4.7.1 Roerende bates

Aanvanklike erkenning

'n Kapitale bate word by ontvangs van die item teen kosprys aangeteken. Die koste van 'n bate word as die totale koste van verkryging gedefinieer. Waar die koste nie akkuraat bepaal kan word nie, word die roerende kapitale bate op redelike waarde aangeteken. Waar redelike waarde nie bepaal kan word nie, word die kapitale bate in die batesregister teen R1 ingesluit.

Alle bates wat voor 1 April 2002 bekom is, word in die register teen R1 aangedui.

Latere erkenning

Latere uitgawe van 'n kapitale aard word in die staat van finansiële prestasie as "uitgawe aan kapitale bate" aangeteken, en word in die batesregister van die departement met die voltooiing van die projek gekapitaliseer.

Herstelwerk en onderhoud word as uitgawe gemeld as huidige "goedere en dienste" in die staat van finansiële prestasie.

4.7.2 Onroerende bates

Aanvanklike erkenning

'n Kapitale bate word by ontvangs van die item teen kosprys aangeteken. Die koste van 'n bate word as die totale koste van verkryging gedefinieer. Waar die koste nie akkuraat bepaal kan word nie, word die onroerende kapitale bate op R1 bepaal tensy die billike waarde vir die bate betroubaar bereken is.

Latere erkenning

Onvoltooide werk van 'n kapitale aard word in die staat van finansiële prestasie as "uitgawes vir kapitale bates" opgeteken. Wanneer dit voltooi is, word die totale koste van die projek by die batesregister ingesluit van die departement wat die bate wettig besit, of van die provinsiale departement van openbare werke.

Herstelwerk en onderhoud word as uitgawe gemeld as huidige "goedere en dienste" in die staat van finansiële prestasie.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

5. Laste

5.1 Betaalbare rekenings

Erkende betaalbare rekenings bestaan hoofsaaklik uit bedrae wat aan ander staatsentiteite verskuldig is. Hierdie betaalbare rekenings word in die staat van finansiële posisie teen kosprys gedra.

5.2 Voorwaardelike aanspreeklikhede

Voorwaardelike aanspreeklikhede word in die onthullingsnotas by die finansiële state ingesluit wanneer dit moontlik is dat ekonomiese voordele uit die departement sal voortvloei, of wanneer 'n uitvloei van ekonomiese voordele of dienspotensiaal waarskynlik is, maar nie betroubaar gemeet kan word nie.

5.3 Moontlike bates

Voorwaardelike aanspreeklikhede word in die onthullingsnotas by die finansiële state ingesluit wanneer dit moontlik is dat ekonomiese voordele uit die departement sal voortvloei.

5.4 Verpligtinge

Verpligtinge word nie erken in die staat van finansiële posisie as 'n las of as uitgawe in die staat van finansiële prestasie nie, maar is ingesluit in die onthullingsnotas.

5.5 Aanwasse

Aanwasse word nie erken in die staat van finansiële posisie as 'n las of as uitgawe in die staat van finansiële prestasie nie, maar is ingesluit in die onthullingsnotas.

5.6 Werknemervoordele

Korttermyn werknemervoordele wat aanleiding gee tot 'n huidigeregs- of konstruktiewe verpligting word in die onthullingsnotas van die finansiële state openbaar. Hierdie bedrae moet nie in die staat van finansiële prestasie of posisie erken word nie.

5.7 Huurverpligtinge

Finansiële huurkontrakte

Finansiële huurkontrakte word nie as bates en laste in die staat van finansiële posisie erken nie. Finansiële huurbetalings word erken as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie en word verdeel tussen die kapitale en die renteporsies. Die finansiële verhurlas word ingesluit by die onthullingsnotas by die finansiële state.

Bedryfsverhuring

Bedryfsverhuringsbetalings word erken as 'n uitgawe in die staat van finansiële prestasie. Die bedryfshuurverpligtinge word ingesluit by die onthullingsnotas by die finansiële state.

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

REKENINGKUNDIGE BELEID
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

5.8 Voorsienings

Voorsienings word onthul wanneer daar 'n huidige geregtelike of konstruktiewe verpligting is om ekonomiese voordele weens gebeurtenisse in die verlede te ontbeer, en dit moontlik is dat 'n uitvloei van hulbronne wat ekonomiese voordele beliggaam benodig sal word om die verpligting af te los en 'n betroubare berekening van die verpligting gemaak kan word.

6. Ontvangbare rekenings vir departementele inkomste

Ontvangbare rekenings vir departementele inkomste word in die onthullingsnota tot die jaarlikse finansiële state onthul.

7. Netto Bates

7.1 Kapitalisasiereserwe

Die kapitalisasiereserwe bestaan uit die finansiële bates en/of laste wat uit 'n vorige verslagperiode ontstaan het maar wat vir die eerste keer in die staat van finansiële posisie in die huidige verslagperiode erken word. Bedrae word in die kapitalisasiereserwes erken wanneer hulle in die huidige periode geïdentifiseer is en na die provinsiale inkomstefonds oorgedra word wanneer die onderliggende bate kwytgeraak en die betrokke fondse ontvang word.

7.2 Verhaalbare inkomste

Bedrae word as verhaalbare inkomste erken wanneer 'n betaling gemaak in 'n vorige finansiële jaar van 'n debiteur in die huidige finansiële jaar verhaalbaar word. Bedrae word óf na die provinsiale inkomstefonds oorgedra wanneer hulle verhaal word, of hulle word na die staat van finansiële prestasie oorgedra wanneer hulle afgeskryf word.

8. Transaksies met verwante partye

Spesifieke inligting ten opsigte van verwante deelnemertransaksies word in die onthullingsnotas ingesluit.

9. Sleutelbestuurpersoneel

Kompensasie wat aan sleutelbestuurpersoneel betaal word met inbegrip van hul familielede waarvan toepassing, word in die onthullingsnotas ingesluit.

10. Publieke private vennootskappe

'n Beskrywing van die PPP-reëling, die kontrakgelde, en huidige en kapitale uitgawe i.v.m. die PPV-reëling is by die onthullingsnotas ingesluit.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

1. Jaarlikse toewysing

1.1 Jaarlikse toewysing

	Finale toewysing R'000	Werklik fondse ontvang 2009/10 R'000	Fondse nie aangevra/ nie ontvang 2009/10 R'000	Toewysing ontvang 2008/09 R'000
Programme				R'000
Administrasie	416,038	416,038	-	416,129
Openbare gewone skoolonderwys	8,630,807	8,630,807	-	7,412,214
Onafhanklike skole-subsidies	55,522	55,522	-	48,406
Openbare spesiale skoolonderwys	626,223	626,223	-	509,592
Verdere Onderwys en Opleiding	368,917	368,917	-	346,469
Basiese onderwys en opleiding vir volwassenes	29,479	29,479	-	27,887
Vroeë-kind-ontwikkeling	292,620	292,620	-	227,961
Hulp- en verwante dienste	244,206	244,206	-	217,430
Totaal	10,663,812	10,663,812	-	9,206,088
		Aantekening 2009/10 R'000	2009/10 R'000	2008/09 R'000

1.2 Voorwaardelike toekennings**

Totale toekennings ontvang	32	302,772	298,188

**Daar behoort gelet te word op die feit dat voorwaardelike toekennings by die bedrae ingesluit is van die finale toewysing in Nota 1.1)

2. Departementele inkomste

Verkope van goedere en dienste anders as kapitale bates	2.1	9,127	8,297
Boetes, heffings en verbeurings	2.2	383	382
Rente, dividende en huurgeld op grond	2.3	1,394	1,227
Finansiële transaksies in bates en laste	2.4	15,843	12,639
Totale inkomste ingesamel		26,747	22,545
Minus: Eie inkomste by toewysing ingesluit	14	23,691	22,545
Departementele inkomste ingesamel		3,056	-

2.1 Verkope van goedere en dienste anders as kapitale bates

2

Verkope van goedere en dienste deur die departement geproduseer	9,044	8,297
Verkope deur markvestiging	9,044	8,297
Verkope van afval, oorskot en gebruikte lopende goedere	83	-
Totaal	9,127	8,297

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
2.2 Boetes, heffings en verbeurings	2		
Boetes		383	382
Totaal		<u>383</u>	<u>382</u>
2.3 Rente, dividende en huurgeld op grond	2		
Rente		1,394	1,227
Totaal		<u>1,394</u>	<u>1,227</u>
2.4 Finansiële transaksies in bates en laste	2		
Ontvangbare rekenings		4,184	-
Verouderde tjeeks teruggeskryf		-	(28)
Ander ontvangstes met inbegrip van verhaalbare inkomste		11,659	12,667
Totaal		<u>15,843</u>	<u>12,639</u>
3. Vergoeding van werknemers			
3.1 Salarisse en lone			
Basiese salaris		6,188,623	5,308,791
Prestasietoekenning		20,289	11,224
Diensgebaseer		8,369	22,570
Kompenserend/omstandigheid		80,898	75,403
Periodieke betalings		10,334	12,705
Ander niepensioendraende toekennings		855,845	746,654
Totaal		<u>7,164,358</u>	<u>6,177,347</u>
3.2 Maatskaplike bydraes			
Werkgewersbydraes			
Pensioen		694,823	592,975
Medies		353,264	317,019
WVF		4	-
Bedingingsraad		462	454
Amptelike unies en verenigings		1,932	1,895
Totaal		<u>1,050,485</u>	<u>912,343</u>
Totale vergoeding van werknemers		<u>8,214,843</u>	<u>7,089,690</u>
Gemiddelde aantal werknemers		<u>40,558</u>	<u>39,949</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
4. Goedere en dienste			
Administrasiefooie		888	932
Reklame		4,638	11,909
Bates minder as R5,000	4.1	13,660	22,062
Beurse (werknelmers)		24,276	17,924
Spyseniering		6,018	-
Kommunikasie		12,468	11,305
Rekenaardienste	4.2	9,887	16,565
Konsultante, kontrakteurs en agentskappe/uitbestuurde dienste	4.3	115,835	56,146
Vermaak		338	226
Ouditkoste – ekstern	4.4	8,283	7,842
Inventaris	4.5	361,364	327,801
Bedryfsverhurings		6,602	6,293
Besteding aan eiendom wat besit of gehuur word	4.6	174,847	120,519
Vervoer as deel van die departementele aktiwiteite voorsien		147,691	113,101
Reis en verblyf	4.7	58,505	58,553
Vergaderplekke en geriewe		17,786	20,689
Opleiding en personeelontwikkeling		20,161	19,441
Ander bedryfsuitgawes	4.8	10,377	1,712
Totaal		993,624	813,020
4.1 Bates minder as R5,000	4		
Tasbare bates		12,763	21,611
Masjinerie en toerusting		12,763	21,611
Ontasbare bates		897	451
Totaal		13,660	22,062
4.2 Rekenaardienste	4		
SITA rekenaardienste		7,675	13,939
Eksterne rekenaardiensverskaffers		2,212	2,626
Totaal		9,887	16,565
4.3 Konsultante, kontrakteurs en agentskappe/uitbestuurde dienste	4		
Besigheid- en adviesdienste		34,755	11,519
Infrastruktuur en beplanning		3,912	1,673
Regskoste		6,469	4,303
Kontrakteurs		17,784	6,615
Agentskap- en ondersteunings-/uitbestede dienste		52,915	32,036
Totaal		115,835	56,146

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
4.4 Ouditkoste – ekstern	4		
Regulatoriese oudits		7,883	6,437
Prestasie-oudits		328	1,315
Ander oudits		72	90
Totaal		<u>8,283</u>	<u>7,842</u>
4.5 Inventaris	4		
Leer-en-onderrigondersteuningsmateriaal		228,395	222,114
Voedsel en voedselvoorraad		97,793	72,668
Ander verbruikbare goedere		460	567
Instandhoudingsmateriaal		21	-
Skryfbehoeftes en drukwerk		34,693	32,452
Mediese voorraad		2	-
Totaal		<u>361,364</u>	<u>327,801</u>
4.6 Besteding aan eiendom wat besit of gehuur word	4		
Munisipale dienste		17,594	12,179
Instandhouding en herstel van eiendom		122,943	-
Ander		34,310	108,340
Totaal		<u>174,847</u>	<u>120,519</u>
4.7 Reis en verblyf	4		
Plaaslik		57,949	57,478
Buitelands		556	1,075
Totaal		<u>58,505</u>	<u>58,553</u>
4.8 Ander bedryfsuitgawes	4		
Professionele liggame, lidmaatskap- en intekenfooie		665	37
Hervestigingskoste		1,796	1,463
Ander		7,916	212
Totaal		<u>10,377</u>	<u>1,712</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
5. Finansiële transaksies in bates en laste			
Wesenlike verliese weens misdadige optrede		4,464	322
Ander wesenlike verliese	5.1	4,464	322
Ander wesenlike verliese afgeskryf	5.2	187	501
Debiete afgeskryf	5.3	4,838	4,834
Totaal		9,489	5,657
5.1 Ander wesenlike verliese	5		
Aard van ander wesenlike verliese			
Insident	Dissiplinêre stappe geneem/ strafregtelike optrede		
GG-ongelukke		406	322
Orbetaling aan Overtrans Bus Co (bedrog)		3,677	-
Laserherstelspesialis (in verkeerde rekening inbetaal)		343	-
VMS Nazo-bedrog		38	-
Totaal		4,464	322
5.2 Ander wesenlike verliese afgeskryf	5		
Aard van verliese			
Eise teen die staat		100	-
Ongeoorloofde uitgawes		87	-
Vrugtelose en verkwiistende uitgawes		-	501
Totaal		187	501
5.3 Debiete afgeskryf	5		
Aard van debiete afgeskryf			
Debiete afgeskryf m.b.t. ongeoorloofde uitgawes		-	1,705
Werknemersbelasting		7	206
Staatwaarborge		47	103
Salarisoorbetalings		779	593
Beurse		400	1,225
Rente op skulde		514	941
Ander		26	61
Uit departemente – opruiming		3,065	-
Totaal		4,838	4,834
5.4 Bates afgeskryf	38		
Aard van afskrywing			
Meubels en toerusting		138	-
Rekenaartoerusting		3,723	-
Totaal		3,861	-

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
6. Oordragte en subsidies			
Departementele agentskappe en rekeninge	Bylae A	4,604	4,255
Instansies sonder winsbejag	Bylae 1B	1,096,762	1,017,195
Huishoudings	Bylae 1C	63,180	55,673
Totaal		<u><u>1,164,546</u></u>	<u><u>1,077,123</u></u>
7. Uitgawes vir kapitale bates			
Tasbare bates		221,401	196,312
Geboue en ander vaste strukture	31	209,413	162,455
Masjinerie en toerusting	29	11,988	33,857
Programmatuur en ander ontasbare bates		9,410	10,676
Gekapitaliseerde ontwikkelingskoste	30	-	8,149
Rekenaarprogrammatuur	30	9,410	2,527
Totaal		<u><u>230,811</u></u>	<u><u>206,988</u></u>
7.1 Ontleding van fondse gebruik om kapitale bates aan te koop – 2009/10			
	Begrote fondse R'000	Hulpverlening R'000	Totaal R'000
Tasbare bates	221,401	-	221,401
Geboue en ander vaste strukture	209,413	-	209,413
Masjinerie en toerusting	11,988	-	11,988
Programmatuur en ander ontasbare bates	9,410	-	9,410
Rekenaarprogrammatuur	9,410	-	9,410
Totaal	<u><u>230,811</u></u>	-	<u><u>230,811</u></u>
7.2 Ontleding van fondse gebruik om kapitale bates aan te koop – 2008/09			
	Begrote fondse R'000	Hulpverlening R'000	Totaal R'000
Tasbare bates	196,312	-	196,312
Geboue en ander vaste strukture	162,455	-	162,455
Masjinerie en toerusting	33,857	-	33,857
Programmatuur en ander ontasbare bates	10,676	-	10,676
Gekapitaliseerde ontwikkelingskoste	8,149	-	8,149
Rekenaarprogrammatuur	2,527	-	2,527
Totaal	<u><u>206,988</u></u>	-	<u><u>206,988</u></u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000		
8. Kontant en kontantekwvalente					
Kontant by handelsbanke (plaaslik)	16,596	17,220			
Totaal	<u>16,596</u>	<u>17,220</u>			
9. Ander finansiële bates					
Nie-lopend					
Plaaslik					
Uit departemente Opruiming	-	818			
Totaal	<u>-</u>	<u>818</u>			
10. Voorbetalings en voorskotte					
Reis en verblyf	28	53			
Voorskotte aan ander entiteite betaal	3,246	-			
Totaal	<u>3,274</u>	<u>53</u>			
	2009/10				
	Minder as een jaar Aantekening R'000	Een tot drie jaar R'000	Ouer as drie jaar R'000	Totaal R'000	2008/09 R'000
11. Ontvangbare rekenings					
Verhaalbare eise	11.1				
Bylae 3	12,194	265	-	12,459	4,467
Personeelskuld	11.2	15,186	3,597	2,776	21,559
Ander debiteure	11.3	18,277	17,079	20,254	55,610
Totaal	<u>45,657</u>	<u>20,941</u>	<u>23,030</u>	<u>89,628</u>	<u>74,779</u>
11.1 Verhaalbare eise	11				
Nasionale departemente				799	57
Provinsiale departemente				11,660	2,514
Openbare entiteite				-	1,895
Plaaslike regerings				-	1
Totaal				<u>12,459</u>	<u>4,467</u>
11.2 Personeelskuld	11				
Salarisoorbetalings				6,227	3,738
Debietrekening				15,332	16,177
Ongeoorloofde uitgawes: departementbegroting				-	87
Totaal				<u>21,559</u>	<u>20,002</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
11.3 Ander debiteure	11		
Kontrakbreuk	15,072	17,065	
Uit werknemers	29,853	25,091	
Staatwaarborge	984	1,085	
Onwettige optrede	1,839	1,913	
Diverse	2,094	2,106	
Klaringsrekenings	5,768	3,050	
Totaal	<u>55,610</u>	<u>50,310</u>	
12. Beleggings			
Nie-lopend			
Aandele en ander ekwiteite			
Sir David Harris-trust	1	4	
JL Bisset-fonds	399	373	
Graham-staatsdiensbeursfonds	44	44	
Royal Reception-fonds	33	34	
Skoolboufonds	12,994	12,051	
Totaal	<u>13,471</u>	<u>12,506</u>	
Ontleding van nie-bedryfsbeleggings			
Openingsaldo	12,506	11,190	
Byvoegings in kontant	965	1,316	
Eindsaldo	<u>13,471</u>	<u>12,506</u>	
13. Begrote fondse wat by die inkomstefonds ingelewer moet word			
Openingsaldo	13,657	84,982	
Oordrag vanaf staat van finansiële prestasie	50,499	13,610	
Gedurende die jaar betaal	(13,658)	(84,935)	
Eindsaldo	<u>50,498</u>	<u>13,657</u>	
14. Begrote fondse wat by die reserwefonds ingelewer moet word			
Openingsaldo	6,194	3,351	
Oordrag vanaf staat van finansiële prestasie	3,056	-	
Eie inkomste by toewysing ingesluit	23,691	22,545	
Gedurende die jaar betaal	(31,448)	(19,702)	
Eindsaldo	<u>1,493</u>	<u>6,194</u>	
15. Bankoortrekking			
Gekonsolideerde rekening van betaalmeester-generaal	<u>13,838</u>	<u>5,491</u>	
Totaal	<u>13,838</u>	<u>5,491</u>	

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**AANTEKENINGE BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
16. Betaalbare rekenings – lopend			
Bedrae aan ander entiteite geskuld		277	-
Klaringsrekenings	16.1	5,888	29,958
Ander betaalbare rekenings	16.2	21	24
Totaal		<u>6,186</u>	<u>29,982</u>
16.1 Klaringsrekenings	16		
Sal: pensioenskuld		614	-
Sal: ACB herroepings		886	1,974
Sal: inkomstebelasting		3,029	119
Sal: pensioenfonds		203	468
Beheer van salarisomswaaiing		876	812
Salaris: mediese bystand		137	26,480
Ander aftrekingsrekenings		109	105
Sal: belastingskuld		34	-
Totaal		<u>5,888</u>	<u>29,958</u>
16.2 Ander betaalbare rekenings	16		
Diverse		21	24
Totaal		<u>21</u>	<u>24</u>
17. Netto beskikbare kontantvloeい vanaf bedryfsaktiwiteit			
Netto surplus volgens staat van finansiële prestasie		53,555	13,610
Terugtel van kontant/kontantbewegings wat nie as bedryfsaktiwiteit beskou word nie		167,530	138,317
Toename in ontvangbare rekenings - lopend		(14,849)	(2,683)
Toename in voorbetalings en voorskotte		(3,221)	1,428
Afname in betaalbare rekenings - lopend		(23,796)	14,676
Uitgawes vir kapitale bates		230,811	206,988
By inkomstefonds ingelewer		(45,106)	(104,637)
Eie inkomste by toewysing ingesluit		23,691	22,545
Netto kontantvloeい deur bedryfsaktiwiteit gegenereer		<u>221,085</u>	<u>151,927</u>
18. Rekonsiliasie van kontant en kontantekwivalente vir kontantvloeideoleindes			
Gekonsolideerde rekening van betaalmeester-generaal		(13,838)	(5,491)
Kontant by handelsbanke (plaaslik)		16,596	17,220
Totaal		<u>2,758</u>	<u>11,729</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

		Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
19.	Voorwaardelike aanspreeklikhede en moontlike bates			
	Voorwaardelike aanspreeklikhede			
	Verskuldig aan	Aard		
	Huisleningwaarborgé	Werknemers	Bylae 2A	2,358
	Eise teen die departement		Bylae 2B	34,815
	Ander departemente (interdepartementele onbevestigde saldo's)		Bylae 4	1,632
	Totaal			<u>38,805</u>
				<u>52,876</u>
20.	Verbintenisse			
	Lopende uitgawes			
	Goedgekeur en gekontrakteer			199,781
	Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie			98,218
	Kapitaaluitgawes (met inbegrip van oordragte)			297,999
	Goedgekeur en gekontrakteer			208,903
	Goedgekeur maar nog nie gekontrakteer nie			249,811
	Totale verbintenisse			<u>458,714</u>
				<u>220,166</u>
				-
21.	Aangroeiing			
	Gelys volgens ekonomiese klassifikasie	30 dae	30+ dae	Totaal
	Goedere en dienste	17,733	4,343	22,076
	Oordragte en subsidies	20,284	2,921	23,205
	Geboue en ander vaste strukture	1,316	-	1,316
	Masjinerie en toerusting	95	-	95
	Programmatuur en ander ontasbare bates	2	-	2
	Ander	-	-	-
	Totaal	<u>39,430</u>	<u>7,264</u>	<u>46,694</u>
				<u>116,976</u>
	Gelys volgens programvlak			
	Program 1		10,637	26,780
	Program 2		12,762	72,157
	Program 3		-	675
	Program 4		6,793	1,902
	Program 5		-	117
	Program 6		121	126
	Program 7		11,836	8,800
	Program 8		4,545	6,419
	Totaal		<u>46,694</u>	<u>116,976</u>
	Bevestigde saldo's met departemente	Bylae 4	383	-
	Bevestigde saldo's met ander regeringsentiteite	Bylae 4	-	481
	Totaal		<u>383</u>	<u>481</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
22. Werknemervoordele			
Verlofgeregtigdheid		87,838	79,450
Diensbonus (dertiende tjek)		246,631	205,248
Opgehoopte verlof-verpligtings		973,608	857,540
Ander		20,016	-
Totaal		<u>1,328,093</u>	<u>1,142,238</u>

1. Die negatiewe verlofkrediete m.b.t. toekomstige verlof wat volgens die gedetailleerde verlofverslag geneem word, is soos volg:
 Huidige verlofsiklus R483
 Opgehoopte verlof R2,718
2. Die bedrag wat onder "Ander" verskyn, is m.b.t. kompensasie van werknemers. Vir die vorige jaar is hierdie syfer onder "Ander" in die onthullingsnota vir aangroeplings ingesluit, aangesien die ekonomiese klassifikasie van vergoeding van werknemers uit "Aangroeplings" verwyder is.

23. Verhuringsverpligtings

23.1 Bedryfsverhuringsuitgawe

2009/10	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
Nie later as 1 jaar nie	-	-	1,619	1,619
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	969	969
Totale verhuringsverpligtings	-	-	2,588	2,588

2008/09

Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	1,369	1,369
Later as 5 jaar	-	-	778	778
Totale verhuringsverpligtings	-	-	2,147	2,147

23.2 Finansverhuringsuitgawe

2009/10	Grond R'000	Geboue en ander vaste strukture R'000	Masjinerie en toerusting R'000	Totaal R'000
Nie later as 1 jaar nie	-	-	32	32
Totale verhuringsverpligtings	-	-	32	32
Minus: finansieringskoste	-	-	1	1
Totale huidige waarde van verhuringsverpligtings	-	-	31	31

2008/09

Nie later as 1 jaar nie	-	-	348	348
Later as 1 jaar en nie later as 5 jaar nie	-	-	172	172
Totale verhuringsverpligtings	-	-	520	520
Minus: finansieringskoste	-	-	520	520

Totale huidige waarde van verhuringsverpligtings

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantekening	2009/10 R'000	2008/09 R'000
24. Ongeoorloofde uitgawes			
24.1 Rekonsiliëring van ongeoorloofde uitgawes			
Openingsaldo		2,361	5,181
Tel by: Ongeoorloofde uitgawes – m.b.t. die vorige jaar		70	78
Tel by: Ongeoorloofde uitgawes – m.b.t. die huidige jaar		760	256
Minus: Gekondoneerde bedrae		(364)	(1,449)
Minus: Verhaalbare bedrae (nie gekondoneer nie)		(87)	(1,705)
Minus: Nie-verhaalbare bedrae (nie gekondoneer nie)		-	-
Ongeoorloofde uitgawes wat op kondonering wag		<u>2,740</u>	<u>2,361</u>
Ontleding van bedrae wat op kondonering wag per ouderdomsklassifikasie			
Huidige jaar		470	78
Vorige jare		<u>2,270</u>	<u>2,283</u>
Totaal		<u>2,740</u>	<u>2,361</u>

Nota

Die 2008/09 vergelykbare is ooraangegee omdat die openingsaldo van R5 199 met R18 m.b.t. die 2007/08 gevallen van ongeoorloofde uitgawes ooraangegee is. Dit het plaasgevind voor die evolusie van die korrekte prosedure vir ongeoorloofde uitgawes.

		2008/09 R'000
24.2 Besonderhede van ongeoorloofde uitgawes – huidige jaar		
Insident	Dissiplinêre stappe geneem/ strafregtelike optrede	
OBOS Suid-Kaap Karoo – verkryging van goedere en dienste		70
Sechaba-beskermingsdienste		34
HFF Lupkom-meubelvervaardigers		326
Vergaderplekke en geriewe – Distrikskantoor Kaapse Wynland		2
Reis en verblyf nie gemagtig – Kleynhans		2
Tender-ongomerydhede - diensprodukte		10
Tender-ongomerydhede – Distrikte Overberg en Wynland		379
Oortyd – oorskry 30% van salaris – Hoofkantoor		7
		<u>830</u>
24.3 Besonderhede van ongeoorloofde uitgawes gekondoneer	Gekondoneer (deur kondoneringssesag)	
Insident		
Sechaba-beskermingsdienste		34
HFF Lupkom-meubelvervaardigers		326
JG Gaffely		4
		<u>364</u>

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

2008/09
R'000

24.4	Besonderhede van ongeoorloofde uitgawes (nie gekondoneer)		
	Insident	Gekondoneer (deur kondoneringsgesag)	
	SAEP - Brainy Bunch – studieleiersfooie		(87)
			<u>(87)</u>
24.5	Besonderhede van ongeoorloofde uitgawes – word ondersoek		
	Insident		
	OBOS Suid-Kaap Karoo – verkryging van goedere en dienste	70	
	Vergaderplekke en geriewe – Distrikskantoor Kaapse Wynland	2	
	Reis en verblyf nie gemagtig – Kleynhans	2	
	Tender-ongerymdhede – diensprodukte	10	
	Tender-ongerymdhede – Distrikte Overberg en Wynland	379	
	Oortyd – oorskry 30% van salaris – Hoofkantoor	7	
		<u>470</u>	
25.	Vrugtelose en verkwistende uitgawes		
25.1	Rekonsiliasie van vrugtelose en verkwistende uitgawes		
	Openingsaldo	-	-
	Vrugtelose en verkwistende uitgawes – m.b.t. vorige jaar	-	-
	Vrugtelose en verkwistende uitgawes – m.b.t. huidige jaar	645	-
	Minus: Gekondoneerde bedrae	-	-
	Minus: Bedrae na ontvangbare rekenings oorgeplaas vir verhaling	-	-
	Vrugtelose en verkwistende uitgawes wat op kondonering wag	<u>645</u>	<u>-</u>
	Ontleding van bedrae wat op kondonering wag per ekonomiese klassifikasie		
	Huidige	645	-
	Kapitaal	-	-
	Oordragte en subsidies	-	-
	Totaal	<u>645</u>	<u>-</u>

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

2009/10
R'000

25.2 Ontleding van huidige jaar se vrugtelose en verkwistende uitgawes

Insident	Dissiplinäre stappe geneem/ strafregtelike optrede	2009/10 R'000
Rente aan Eskom betaal		1
Oorbetaling van toelae vir optrede – JEE Adams		5
Ongemagtigde gebruik van GG voertuie.		537
Hersiening van personeelskorsings		102
Totaal		645

Oorskryding van kontrakwaardes In die Rekenpligtige Beample se verslag vir die jaar geëindig 2009/10 aangaande die konstruksie van sekere skole, nl. Delft Sekondêre Skool, Mfuleni Primêre Skool, Kalkfontein Primêre Skool, Du Noon Inkwenkwezi Primêre Skool is gerapporteer dat onder omstandighede waar die kontrakteur die kontrakwaarde oorskry het om die kontrakte af te handel, die oorskryding as vrugtelose en verkwistende uitgawes beskou kan word. 'n Konserwatiewe skatting van die bedrag van moontlike vrugtelose en verkwistende uitgawes is R1,75 miljoen. Dit is egter onderworpe aan 'n moontlike eis wat van die waarborggewer ontvangbaar is. Die hofdatum vir die eis deur die Staatsprokureur is 2012. Eise teen die kontrakteur is onderworpe aan die uitkoms van die waarborg-eis.

26. Transaksies met verwante partye

Ander

1. In terme van die definisie van verwante partye word openbare gewone skole as verwante partye beskou, en die transaksies wat daarop betrekking het, word onder Bylae 1B getoon.
2. Gedurende die jaar het die departement dienste van die volgende verwante partye ontvang wat soos aangetoon aan die departement verwant is.
 - 2.1 Die Wes-Kaap Departement van Transport en Openbare Werke (DTOW)
Die departement het 'n gebou wat deur die DTOW bedryf word, gratis gebruik.
 - 2.2 Die Wes-Kaap Departement van die Premier (WKDP).
Die departement het IT-verwante infrastruktuur wat deur die WKDP voorsien is, gratis gebruik.

	Aantal Individue	2009/10 R'000	2008/09 R'000
27. Sleutel-bestuurspersoneel			
Politieke ampsdraers	2	1,355	943
Beampies:			
Vlak 15 tot 16	7	5,228	5,715
Vlak 14 (asook DTOW indien op 'n laer vlak)	11	8,011	5,738
Familie van sleutel-bestuurspersoneel	11	2,783	2,819
Totaal		17,377	15,215

28. Bepalings

Potensieel onverhaalbare skulde	818
Uit departement se geérfde skuld	-
Personeel-debiteure	2,776
Ander debiteure	20,254
Totaal	23,030

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

	Aantal Individue	2009/10 R'000	2008/09 R'000		
29. Nie-aanpassings-voorvalle na verslagdatum					
Die verskuiwing van die Interne Oudit- en Risiko-assesseringseenheid van die WKOD na die Departement van die Premier met ingang 1 April 2010 as gevolg van 'n moderniseringsproses het 'n begrotingsverskuiwing van R5,859 miljoen tot gevolg gehad.		5,859	-		
Totaal		5,859	-		
30. Roerende tasbare kapitale bates					
Beweging in roerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010					
	Opening-saldo R'000	Anpas-sings van huidige jaar na saldo's van vorige jaar R'000	Toeveo- gings R'000	Bestedings R'000	Eindsaldo R'000
Masjinerie en toerusting	52,839	(20)	12,107	6,652	58,274
Vervoerbates	13	-	220	181	52
Rekenaartoerusting	40,740	(2,941)	6,962	4,144	40,617
Meubels en kantoor-toerusting	12,086	(295)	4,165	2,327	13,629
Ander masjinerie en toerusting	-	3,216	760	-	3,976
Totale roerende tasbare kapitale bates	52,839	(20)	12,107	6,652	58,274
30.1 Toeveoegings					
Toevoegings tot roerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010					
	Kontant R'000	Nie-kontant R'000	Kapitale onafge- handelde werk, huidige koste en finans- huurpaai- mente R'000	Huidig ontvang, nie betaal (huidige jaar betaal, vorige jaar ontvang) R'000	Totaal R'000
Masjinerie en toerusting	11,988	119	-	-	12,107
Vervoerbates	181	39	-	-	220
Rekenaartoerusting	6,918	44	-	-	6,962
Meubels en kantoor-toerusting	4,129	36	-	-	4,165
Ander masjinerie en toerusting	760	-	-	-	760
Totale toevoegings tot roerende tasbare kapitale bates	11,988	119	-	-	12,107

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

30.2 Besteding

Besteding van roerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Vir kontant verkoop	Uitverplaas of vernietig of weggegooi	Totale besteding	Kontant ontvang Werklik
	R'000	R'000	R'000	R'000
Masjinerie en toerusting	3,861	2,791	6,652	-
Vervoerbates	-	181	181	-
Rekenaartoerusting	3,723	421	4,144	-
Meubels en kantoortoerusting	138	2,189	2,327	-
Totale besteding van roerende tasbare kapitale bates	3,861	2,791	6,652	-

30.3 Beweging vir 2008/09

Beweging in roerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2009

	Opening saldo	Toevoegings	Bestedings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000
Masjinerie en toerusting	44,854	33,880	25,895	52,839
Vervoerbates	13	7,080	7,080	13
Rekenaartoerusting	35,018	10,038	4,316	40,740
Meubels en kantoortoerusting	9,823	16,762	14,499	12,086
Totale roerende tasbare kapitale bates	44,854	33,880	25,895	52,839

30.4 Klein bates

Klein bates van die departement soos op 31 Maart 2010

	Ontasbare bates	Erfenis-bates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Klein bates	1,305	-	22,783	-	24,088
Totaal	1,305	-	22,783	-	24,088
Aantal klein bates teen kosprys	295	-	36,314	-	36,609
Totaal	295	-	36,314	-	36,609

30.5 Klein bates van die departement soos op 31 Maart 2009

	Ontasbare bates	Erfenis-bates	Masjinerie en toerusting	Biologiese bates	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Klein bates	408	-	21,564	-	21,972
Totaal	408	-	21,564	-	21,972
Aantal klein bates	23	-	39,377	-	39,400
Totaal	23	-	39,377	-	39,400

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

31. Ontasbare kapitale bates

Beweging in ontasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Opening-saldo	Aanpas-sings van huidige jaar na saldo's van vorige jaar	Toevoegments	Besteding	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Gekapitaliseerde ontwikkelingskoste	-	-	3,791	-	3,791
Rekenaarprogrammatuur	2,817	-	9,410	-	12,227
Totale ontasbare kapitale bates	2,817	-	13,201	-	16,018

31.1 Toevoegments

Toevoegments tot ontasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Kontant	Nie-kontant	(Onafgehan-delde ontwikkelingswerk huidige koste)	Huidig ontvang nie betaal (huidige jaarr betaal, vorige jaarr ontvang)	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Gekapitaliseerde ontwikkelingskoste	6,923	3,791	(6,923)	-	3,791
Rekenaarprogrammatuur	9,410	-	-	-	9,410
Totale toevoegments tot ontasbare kapitale bates	16,333	3,791	(6,923)	-	13,201

31.2 Beweging vir 2008/09

Beweging in ontasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2009

	Opening saldo	Toevoegments	Bestedings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000
Rekenaarprogrammatuur	290	2,527	-	2,817
Totale ontasbare kapitale bates	290	2,527	-	2,817

32. Onroerende tasbare kapitale bates

Beweging in onroerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Opening-saldo	Aanpas-sings van huidige jaar na saldo's van vorige jaar	Toevoegments	Bestedings	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	-	560,000	560,000	-
Nie-residensiële geboue	-	-	560,000	560,000	-
Totale onroerende tasbare kapitale bates	-	-	560,000	560,000	-

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**ONTHULLINGSNOTAS BY DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

32.1 Toevoegings

Toevoegings tot onroerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Kontant	Nie-kontant	(Kapitale onaf- gehandelde werk, huidige koste en finanshuurpaaie mente)	Huidig ontvang, nie betaal (huidige jaar betaal, vorige jaar ontvang)	Totaal
Geboue en ander vaste strukture	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie-residensiële geboue	209,413	416,753	(65,566)	-	560,600
	209,413	416,753	(65,566)	-	560,600
Totale toevoegings tot onroerende tasbare kapitale bates	209,413	416,753	(65,566)	-	560,600

32.2 Besteding

Besteding van onroerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Vir kontant verkoop	Uitverplaas of vernietig of weggegooi	Totale bestedings	Kontant ontvang Werklik
Geboue en ander vaste strukture	R'000	R'000	R'000	R'000
Nie-residensiële geboue	-	-	560,000	560,000
	-	-	560,000	560,000
Totale besteding van onroerende tasbare kapitale bates	-	-	560,000	560,000

32.3 Beweging vir 2008/09

Beweging in onroerende tasbare kapitale bates per batesregister vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

	Opening-saldo	Toevoegings	Besteding	Eindsaldo
	R'000	R'000	R'000	R'000
Geboue en ander vaste strukture	-	352,577	352,577	-
Nie-residensiële geboue	-	352,577	352,577	-
Totale besteding van onroerende tasbare kapitale bates	-	352,577	352,577	-

33. Staat van voorwaardelike toekennings ontvang

NAAM VAN DEPARTEMENT	TOEWYSING VAN TOEKENNING						BESTEE			2008/2009
	Wet op die verdeling van inkomste/provinsiale toekenning	Hernu-wings	WVI-aanpas-sings	Ander aanpas-sings	Totaal besikbaar	Bedrag deur departement ontvang	Bedrag deur departement bestee	% van beskikbare fondse deur departement bestee	Wet op verdeeling van inkomste	Bedrag deur departement bestee
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000	R'000
MIV/VIGS	14,626	-	-	-	14,626	14,626	14,626	100	13,847	13,727
Nasionale Skoolvoeding	112,548	5,195	-	8	117,751	117,751	117,751	100	86,561	81,301
VOO-toekenning	-	-	-	-	-	-	-	-	77,305	77,305
Provinsiale infrastruktuurtoekenning	170,395	-	-	-	170,395	170,395	169,976	100	120,475	120,478
Totaal	297,569	5,195	-	8	302,772	302,772	302,353		98,188	292,811

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Bylae 1A

Staat van oordragte aan departementele agentskappe en rekening

Departement/ agentskap/rekening	Oordragtoewysing				Oordrag		2008/2009
	Aangepaste toewysing	Hernuwings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oorplasings	% van beskikbare oorplasing	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
SETA	4,604	-	-	-	4,604	100	4,255
Totaal	4,604	-	-	-	4,604		4,255

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Bylae 1B

Staat van oordragte na instansies sonder winsbejag

Instansies sonder winsbejag	Oordragtoewysing				Oordrag		2008/2009
	Wet op Aangepaste toewysing	Hernuwings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oorplasings	% van beskikbare fondse oorgeplaas	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oorplasings							
Openbare gewone skole	661,145	-	(51,853)	609,292	604,506	99	553,673
Onafhanglike skole	55,907	-	(385)	55,522	55,522	100	44,119
Skole vir leerders met spesiale onderwysbehoeftes	105,580	-	11,634	117,214	115,014	98	95,081
Verdere Onderwys en Opleiding- kolleges	163,016	-	953	163,969	163,969	100	186,057
BOOV: Private sentrums	23,544	-	(966)	22,578	22,578	100	22,020
VKO: Gr. R-Openbare Skole	76,494	-	12,947	89,441	89,441	100	81,790
VKO: Gr. R-Gemeenskapsentrums	37,869	-	7,863	45,732	45,732	100	34,455
Totaal	1,123,555	-	(19,807)	1,103,748	1,096,762		1,017,195

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Bylae 1C

Staan van oorplasings na huishoudings

Huishoudings	Oordragtoewysing				Oordrag		2008/2009
	Wet op Aangepaste toewysing	Hernuwings	Aanpassings	Totaal beskikbaar	Werklike oorplasings	% van beskikbare fondse oorgeplaas	Werklike uitgawes
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
Oorplasings							
Werknemers maatskaplike voordele: Verlofgratifikasie	-	-	27,766	27,766	27,766	100	18,722
Werknemers maatskaplike voordele Aftreevoordeel	18,764	-	(18,203)	561	561	100	3,505
Werknemers maatskaplike voordele Skeidingspakket	-	-	2,113	2,113	2,113	100	2,989
Beurse (nie-werknemer)	31,928	-	173	32,101	32,101	100	28,415
Eise teen die staat (kontant)	-	-	449	449	449	100	1,403
Uit genade	-	-	44	44	44	100	6
Donasies en geskenke (kontant)	-	-	-	-	-		634
Werknemers maatskaplike voordele Beserings aan diens	1,243	-	(1,097)	146	146	100	-
Totaal	51,935	-	11,245	63,180	63,180		55,674

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Bylae 1D

Staat van geskenke, donasies en borgskappe ontvang

Naam van organisasie	Aard van geskenk, donasie of borgskap	2009/10	2008/09
		R'000	R'000
Ontvang in goedere			
Khanya	<i>Smart-board</i>	25	-
ABSA	Dataprojektor	4	-
ABSA	Warmwaterketel	1	-
ABSA	Mikrogolfoond	1	-
Jappannese NPO SPJD	3X Biblioteekbusse	39	-
Totaal		70	-

WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5

BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELLE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010

Bylae 1E

Staat van geskenke, donasies en borgskappe gemaak en kwytskeldings, terugbetalings en uitbetalings as genadedaad gedoen

Aard van geskenk, donasie of borgskap	2009/10	2008/09
	R'000	R'000
In kontant betaal		
Borgskap van uitgawes aan WKOD-Sokkerklub	8	150
Subtotaal	8	150
Kwytskeldings, terugbetalings en uitbetalings as genadedaad gedoen		
Parow-Oos Primêre Skool – begrafniskoste vir S Dziba	23	6
Subtotaal	23	6
Totaal	31	156

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Bylae 2A

Staat van finansiële waarborge soos teen 31 Maart 2010 uitgereik – plaaslik

Waarborginstansie	Waarborg m.b.t. behuising	Oor- spronklik gewaar- borgde kapitale som	Opening- saldo (1 April 2009)	Waarborge gedurende die jaar onttrek	Gewaarborgde terugbetalings gekanselleer vermindert, vrygeskeld gedurende die jaar	Herwaar- derings	Eindsaldo 31 Maart 2010	Gewaarborgde rente vir jaar geëindig 31 Maart 2010	Gerealiseerde verliese nie verhaalbaar nie d.w.s. eise uitbetaal
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	%	R'000
0001 - Standard Bank van S.A. Beperk	-		425	-	340	-	85	-	-
0003 - Nedbank Beperk	-		20	-	-	-	20	-	-
0004 - Firstrand Bank Beperk: : First Na	-		1,374	-	28	-	1,346	-	-
0010 - Nedbank Beperk waarby ingelyf is B O E	-		11	-	-	-	11	-	-
0017 - Absa	-		478	155	62	-	571	-	25
0041 - Old Mutual Finance Beperk	-		49	-	-	-	49	-	-
0052 - Peoples Bank Beperk (voorheen Fbc)	-		37	-	-	-	37	-	-
0053 - Nedbank Beperk Waarby ingelyf is Nb	-		43	-	13	-	30	-	-
0055 - Old Mutual Bank Afd. van Nedbank	-		61	-	25	-	36	-	22
0444 - Boe Bank Beperk	-		16	-	-	-	16	-	-
0516 - Green Start Huislenings (Edms) Bpk	-		90	-	-	-	90	-	-
0530 - National Housing Finance Corporation	-		67	-	-	-	67	-	-
Totaal	-		2,671	155	468	-	2,358	-	47

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

Bylae 2B

Staat van voorwaardelike aanspreeklikhede soos teen 31 Maart 2010

Aard van aanspreeklikheid	Openingsaldo 1 April 2009	Aanspreeklikhede gedurende die jaar gemaak	Aanspreeklikhede gedurende die jaar betaal/ gekanselleer/ verlaag	Aanspreeklikhede verhaalbaar (gee besonderhede hieronder)	Eindsaldo 31 Maart 2010
Eise teen die departement					
Diverse	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totaal	31,006	12,904	9,095	-	34,815

Nota Die eindsaldo vir 2008-09 het R45 279 bedra. Die openingsaldo van R31 006 vir die verslagjaar klop egter nie met hierdie saldo nie.

Die verskil het ontstaan as gevolg van die rekonsiliasie van die openingsaldo met die individuele litigasievalle, waarna daar bevind is dat sekere gevalle foutief aangegee is en gevvolglik later gekorrigeer is.

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Bylae 3
Verhaalbare eise**

Regeringsentiteit	Bevestigde saldo uitstaande		Onbevestigde saldo uitstaande		Totaal	
	31/03/2010	31/03/2009	31/03/2010	31/03/2009	31/03/2010	31/03/2009
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Departement						
NK: Departement van Onderwys (KOD).	-	67	76	-	76	67
Oos-Kaap Departement van Onderwys (OKOD)	-	-	380	1,754	380	1,754
Departement van finansies pensioene Pretoria (RWPF)	-	-	110	-	110	-
Gauteng Onderwysdepartement (GOD)	-	-	74	17	74	17
Nasionale Departement van Arbeid	-	-	-	19	-	19
NAS. Statistiek SA (DSD)	-	-	64	-	64	-
RAVO – Raad op Arbeidsverhoudinge in die Onderwys	-	809	-	459	-	1,268
SADOU (Suid-Afrikaanse Demokratiese Onderwysersunie)	-	-	-	511	-	511
CTPA (Cape Teachers Professional Association))	-	-	99	85	99	85
Korrektiewe Dienste (DKD)	-	-	-	38	-	38
Public Allied Workers Union S.A.	-	-	-	31	-	31
WK Departement van Plaaslike Regering	-	-	-	1	-	1
WK Departement van Gemeenskapsveiligheid	-	2	11	-	11	2
WK Departement van Landbou	-	20	-	-	-	20
Departement van Gesondheid	-	40	312	-	312	40
Kultuursake	-	-	1	149	1	149
Departement van die Premier	-	-	35	5	35	5
Clanwilliam Sekondêr	-	-	-	160	-	160
WK Departement van Transport en Openbare Werke	-	-	87	301	87	301
NAS: Justisie en Konstitusionele Ontwikkeling	-	-	8	-	8	-
Volmoed Primêre Skool	-	-	115	-	115	-
Verskeie Wes-Kaapse skole	-	-	11,000	-	11,000	-
Onafhanklike Verkiesingsraad	-	-	46	-	46	-
NAS: Departement van Verdediging	-	-	23	-	23	-
NW: Departement van Onderwys	-	-	18	-	18	-
Totaal	-	938	12,459	3,530	12,459	4,468

**WES-KAAP PROVINSIE
ONDERWYSDEPARTEMENT
BEGROTINGSPOS 5**

**BYLAES TOT DIE JAARLIKSE FINANSIELE STATE
vir die jaar geëindig 31 Maart 2010**

**Bylae 4
Interdepartementele betaalbare rekenings**

Regeringsentiteit	Bevestigde saldo		Onbevestigde saldo		Totaal	
	31/03/2010	31/03/2009	31/03/2010	31/03/2009	31/03/2010	31/03/2009
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Departemente						
Lopende						
WK Departement van TR&OW	-	-	-	4,179	-	4,179
Nasionale Departement van Justisie en Konstitusionele Ontwikkeling	-	-	-	82	-	82
WK Departement van Gesondheid	-	2	-	-	-	2
WK Provinciale Tesourie	-	-	-	274	-	274
WKC Dept. van Maatskaplike Ontwikkeling	-	-	4	-	4	-
Nasionale Dept. van Onderwys.	-	-	-	3	-	3
Nasionale SAPD	1	-	-	-	1	-
Departement van Binnelandse Sake	-	9	-	-	-	9
KwaZulu Natal Onderwysdepartement	-	-	-	6	-	6
WK Dept. van Plaaslike Reg. en Behuising	-	74	-	-	-	74
WK Dept. van Transport en Openbare Werke	350	311	-	-	350	311
WC Departement van die Premier	-	-	48	364	48	364
Vrystaat Onderwys	15	52	-	-	15	52
NK Onderwysdepartement .	-	33	-	-	-	33
OK Onderwysdepartement	-	-	-	18	-	18
Nasionale Tesourie	-	-	1,580	-	1,580	-
Oos Kaap Departement van Gesondheid	17	-	-	-	17	-
Totaal	383	481	1,632	4,926	2,015	5,407